

OMLIGGENDE

EN

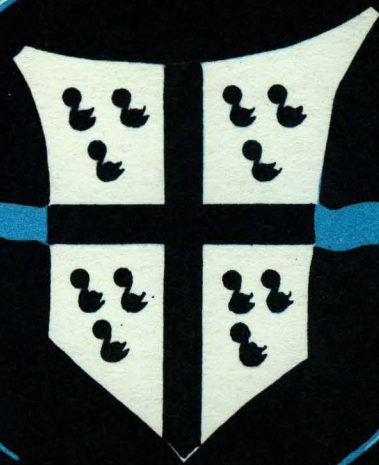
IZEGEM

VOOR

PERIODIEK

HEEMKUNDIGE

Ten Mandere

INHOUD

1	UIT EIGEN VERLEDEN	L. Billiau	3
2	ILLUSTRATIE : ONZE STREKEN IN DE PREHISTORIE NAAR DR. A. VERHULST	A. B.	5
3	ILLUSTRATIE : BEDEVAARTVAANTJE VAN EMELGEM		6
4	EMELGEM-OMMEGANG	P. Declercq (+)	9
5	DOODVONNIS EN UITVOERING TE IZEGEM IN 1731	J. Bourgeois	13
6	ILLUSTRATIE : DE KOORNMARKT		17
7	ILLUSTRATIE : TWEEDE LENTEFESTIVAL		18
8	TWEEDE LENTEFESTIVAL	R. Verholle	19
9	WEEKLACHT VAN DE BOMEN OP DE KOORNMARKT	Em. Dierick (+)	20
10	OUDE HEELMEESTERS	P. Declercq (+)	21
11	GROTEN VAN BIJ ONS : HEER AUGUST VERMEIRE	Jos. Geldof	32
12	ILLUSTRATIE : ACTUEELTJES		35
13	ACTUEELTJES (194-205)	A. Vandromme	37
14	NOG OVER NOTARIS Fr. J. BLIECK	R. Verholle	39
15	INVENTARIS VAN IZEGEMS VERLEDEN IN IZEGEMSE WEEKBLADEN	A. Mistiaen	41

BESTUUR

Voorzitter	VERHOLLE Raf, Inspect. L. O.	Heyestraat 21
Ondervoorzitter	BOURGEOIS Jozef	Marktstraat 29
Secretaris	LEROY Robert	Boomforeeststraat 45
Penningmeester	DEPREZ Alberic "Bank v. Roeselare"	Marktstraat 32
Archivaris	DEMEURISSE André	Ter Wallenstraat 1
Secretariaat	Stadhuis	Koornmarkt
Redactie	VANDROMME Antoon	Blauwhuisstraat 54

LET WEL

Het archief - is open voor iedereen
- de toegang wordt verleend na aanvraag op het secretariaat
Stadhuis (1e verdieping) Koornmarkt, Izegem.

De bibliotheek "Ten Mandere"

- is gratis toegankelijk voor alle leden van "Ten Mandere"
- de boeken kunnen gratis in bruikleen ontvangen worden.
Aanvraag bij de archivaris (adres : hierboven).

ALLE OUDE GESCHRIFTEN, BOEKEN, FOTO'S, KAARTEN, E. A.
BETREFFENDE IZEGEM, worden steeds met dank aanvaard bij alle leden
van het bestuur.

HOE WORD IK LID?

- U schrijft 100 F (honderd frank) over op P.R. 95.76 van de Bank van Roeselare met vermelding "Voor Ten Mandere" (+ jaargang vermelden!)
- of U schrijft 100 F (honderd frank) over op P.R. 4032.87, persoonlijke rekening van de heer Alberic Deprez, Marktstraat 32, Izegem, met vermelding : "voor Ten Mandere" (+ jaargang vermelden!).
- of U gaat persoonlijk betalen bij de heer A. Deprez, in de Bank van Roeselare, Marktstraat 32.

<u>JAARGANGEN :</u>	Jaargang I	1961	uitgeput
	Jaargang II	1962	100 F
	Jaargang III	1963	100 F
	Jaargang IV	1964	100 F
	Jaargang V	1965	100 F
	Jaargang VI	1966	uitgeput
	Jaargang VII	1967	100 F
	Losse nummers :		40 F

UIT EIGEN VERLEDEN

INLEIDING

De redactie heeft het plan opgevat in een reeks artikelen de geschiedenis van onze stad en omgeving op te maken. Dat betekent niet dat alle gegevens voor handen zijn of alle beschikbare bronnen werden geraadpleegd. Integendeel, het betreft slechts een samenvatting van wat tot heden reeds werd bereikt. Als dusdanig moet deze historische schets voor alle geïnteresseerden een uitnodiging zijn, om verder uit te werken, aan te vullen of te verbeteren. In diezelfde zin ligt onze opzet nl. aan de hand van bestaande lektuur, meer of minder wetenschappelijk, aangewezen bronnen, geraadpleegde monografieën en meer algemeen gerichte werken, ook door persoonlijke studie of onderzoek, een algemeen overzicht brengen. Waar nodig, worden correcties aangebracht of nieuwe hypotesen en recente bevindingen opgenomen en in een nieuwe tekst verwerkt. Zo hopen we een zo objectief, volledig en verantwoord mogelijk beeld te brengen van het grote verleden van onze stad.

De Redactie

DE MANDELVALLEI EEN ALOUDE LEVENSADER IN ONZE GESCHIEDENIS

De evolutie in de relatie MENS-NATUUR is een hoofdthema in de wetenschap van de geschiedenis. De mens met zijn verstand, zijn ambitie en handigheid bouwt zijn bestaan op. De natuur in al haar rijkdom en verscheidenheid is hierbij een onontbeerlijk gegeven.

In de loop van de geschiedenis onderscheiden we een wijziging van het NATUURLANDSCHAP, d.w.z. het landschap in zijn oudste, bijna ongerepte staat naar het KULTUURLANDSCHAP d.w.z. het landschap zoals het door de mens steeds verder bruikbaar werd gemaakt en juist hierdoor steeds meer van uitzicht is veranderd. Dit humanisatieproces kunnen we nu "Beschaving" of "Kultuur" noemen.

Het cultuurbeeld in de wereld vertoont een zeer grote verscheidenheid van volk tot volk, van streek tot streek.

Zoveel verschillende vormen wijzen op evenveel verschillende werkwijzen, natuurlijke omstandigheden, en graden van kennis en vaardigheid in de opgang naar een grotere vervolmaking. Wat voor ons tot het verre verleden behoort, is voor anderen nog harde werkelijkheid. Hoe verschilt onze moderne levenswijze niet, vergeleken bij die van de arme Egyptische Fellah? In deze zin opgevat, kunnen we onze voorouders voor het eerst situeren in een Kongolese brousse of Indonesische jungle. Een natuurmens benadert dicht het dierlijke levensstadium. Door een grote graad van afhankelijkheid wordt hij in zijn levenswijze door het natuurlandschap sterk gedetermineerd. Deze korte beschouwing vormt een onontbeerlijke achtergrond om onze oudste geschiedenis gemakkelijker en duidelijker te begrijpen.

We spreken hier niet over de zwervers die met hun soort roofcultuur hun voedsel alleen verzamelen door jacht, pluk of visvangst. Zij brengen weinig of geen verandering aan het landschap. Wel gaat onze aandacht naar een weliswaar lagere, maar toch reeds productieve levensvorm : de akkerbouw. De mens blijft minstens tijdelijk ter plaatse. Hij doet reeds aan een bewuste produktie door het kweken van planten en getemde dieren. Deze activiteit kan beschouwd worden als het eerste en het oudste beroep nl. dat van landbouwer. Het is duidelijk dat de aard van het landschap een belangrijke factor is om deze kultuurgroep te situeren en te bestuderen. Het ontwikkelingspeil ligt aanvankelijk zeer laag zoals nu nog in India of Z-Amerika. De boer gebruikt zeer primitief materiaal zoals een hak om de bovengrond om te woelen of een plantstok. Meststoffen zijn onbekend. De opbrengst is dan ook zeer gering zodat jacht en visvangst noodzakelijk blijven. In deze omstandigheden zullen ook de meest vruchtbare plaatsen worden opgezocht.

De eerste landbouwers bereiken van uit Klein-Azië, over Centraal-Europa ons land waarschijnlijk tijdens het Neolithicum (3500 - 2000 v. Chr.). Zij vestigen zich in onze vruchtbaarste landbouwstreek - de leemgronden van Haspengouw. Dit gebied behoort tot de Europeese leemgordel zoals geheel Midden-België. Deze rijke gronden waren minder vlug uitgeput en konden ook met de primitieve middelen gemakkelijker bewerkt worden. De huidige kerndorpen zijn nog een bewijs van deze eerste concentraties in landbouwgemeenschappen.

Tijdens een nieuwe kolonisatieperiode omstreeks 2500 v. Chr. wordt de leemstrook verder uitgebaut over het Brabantse en het Henegouwse. Nu worden ook reeds bijlen van gladgepolijste silex gebruikt om de bossen te rooien. De gevestigde jagers en vissers zullen steeds meer de invloed van die immigranten ondergaan.

De komst van de Kelten vooral tijdens de Ve en de IVe eeuw betekent een stap vooruit in de landbouwexploitatie tijdens de pre-historie. Zij kennen het brons maar vooral het harde ijzer waardoor ze met nieuw en steviger materiaal de gronden beter bewerken o. a. met het ijzeren ploegmes.

De stammen van Menapiërs en Morinnen bewonen onze streek.

Voor nieuwe ontginningen ter verovering van het woeste binnenland worden de rivierdalen verkozen. Ze vormen immers de enige weg in de wildernis. Ook de latere kolonisten o. a. in Kongo maakten er dankbaar gebruik van.

Bovendien scheppen deze rivieren een zekere geografische eenheid, tussen de verschillende nederzettingen. De gronden zijn er tevens het vruchtbaarst maar vooral ook liggen weiden ter beschikking. Later zullen ook de eerste steden hier ontstaan.

Aldus is de Mandelvallei, gehorend tot het Leie- en Scheldebekken, reeds van oudsher een belangrijk aantrekkingspunt voor de bewoning. Hier wordt het natuurlandschap geleidelijk verdrongen. Landelijke gemeenschappen ontstaan op de hoge plaatsen, langs drassige oevers of in de vorm van een soort paaldorpen op de oevers zelf. (1)

De Romeinse overheersing heeft dit uitzicht weinig veranderd. De VILLAE vinden we overwegend terug in de Leemstreek (Provincia Belgica secunda). Het bosrijke en moerassig noorden wordt weinig of niet bezet. Trouwens tegen de guerilla van Menapiërs en Morinnen was Caesar moeilijk opgewassen. Deze streken worden pas laat, omstreeks 50 v. Chr. en slechts gedeeltelijk onderworpen. De rivieren blijven de voornaamste verbindingswegen langswaar veelal vee en stoffen worden verhandeld. In deze beperkte vorm van Romanisering zien historici ook een verklaring voor de taalgrens in zover de Latijnse taal zich hier niet kan opdringen. Ook tijdens de Frankische kolonisatie, vanaf de Ve eeuw, zoeken de Germaanse indringers de oude nederzettingen langs de rivieren op, om van daaruit de verdere ontginning aan te vatten.

Uit deze inleidende beschouwing blijkt het historische belang van onze streek vooral door haar ligging in de Mandelvallei. Deze oude rivier verdient dan ook ten volle onze verdere aandacht.

De naam "MANDEL" (2)

In een cynsboek van de Gentse St. -Pietersabdij (811 - 870?) is er sprake van MANDRA. De etymologische verklaring is onzeker. (3)

A. Carnoy brengt de naam in verband met het hoog-duits MENDON, d.w.z. zich verheugen, zich verfrissen, aldus "de zoetruisende".

De Germaanse stam MAND-ARA betekent : woelig, lustig water.

De Keltische stam MANDU-ARA daarentegen : paardenrivier.

In 1502 in een Kortrijks register (?) heeft men het over "een oudt halfbundere meersschen ligghende up de MANDERE in de voorseide prochye van Yseghem" Andere gebruikelijke nevenvormen zijn : MANDER, MANDRE, en later MANDEL(E). Vele Oud-West-Vlaamse familienamen zijn ervan afgeleid zoals : VanMandere, Vermandel, Vermander, Van der Mander e. a.

Marcus VAN VAERNEWYCK in zijn ANTICUITEYTEN DESER NEDERLANDE verschenen te Ieper in 1619, schrijft : "Vlaenderen heeft eenen milden en gratieuzen hemel ende is van Gode begaeft met veelderhande ryckdommen ende met een zoete en ghesonde lucht voorsien ende versiert met veel schoone rivieren en zoete waeteren te weten : die Schelde, die Leye ... en de MANDRE.

In Sanderus FLANDRIA ILLUSTRATA van 1644 geeft zijn grafische medewerker die de koperplaat graveerde aan de kronkelende rivier de naam DE MANDERE. In VERHEERLIJKT VLAANDRE (Sanderus 1735) zegt de auteur in verheven stijl over de heerlijkheid van Ingelmunster dat ze "... het gemak heeft van de rivier de MANDERE welke in de Leye en vervolgens in de Schelde en eindelijk met dezelfde in de Oceaan uitloopt."

Dichteres Maria DOOLAEGHE (Diksmuide 1803-1884) denkt in een romantische bui nog even aan het verre verleden van Roeselare.

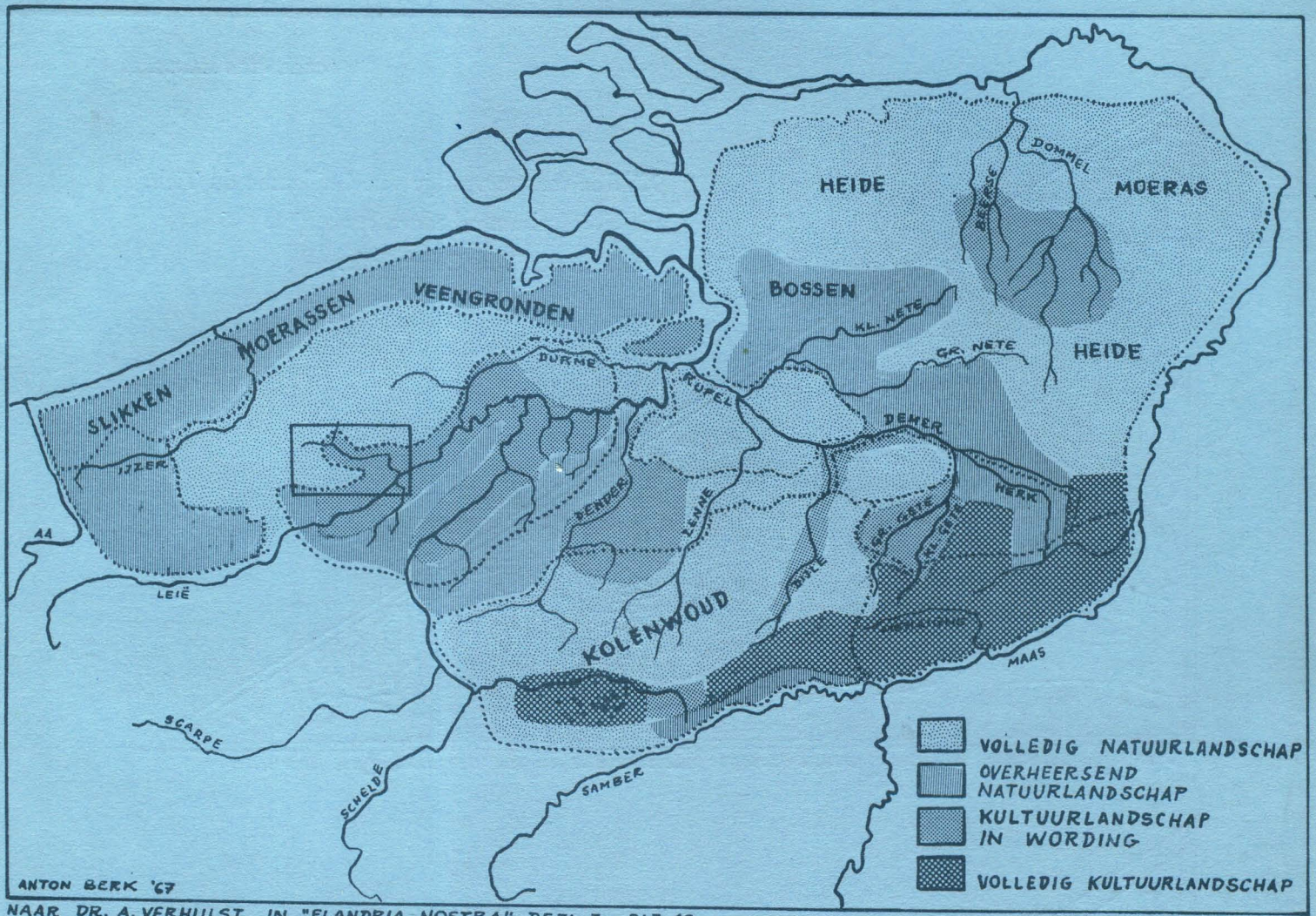
"Alwaer de zuivere Mandelbeek
Heur water zilverwit eens vloeide
Was eertijds eene woeste streek
De Noordorkaan met fierheid loeide
In 't eeuwenoude bos en woud;
Daer had de Noordman zijn altaren
en stulpen door natuer gebouwd,
Van eiken tak en beuken blâren."

Welk contrast vormt de klacht van G. GEZELLE hier niet mee in zijn DICHTOEFENINGEN (1858) wanneer de fabrieken het water bevuilden :

En die overschoone MANDEL
Wierd de slave van de handel
Overal op uren rug
Wierp men duiker ende brug
.....
Dan en vloeide aan mijnen voet
Niet meer d'heldere Mandelvloet
.....
't Mandelwater schiet nu vuil
Door den watermolenkuil.

- 't vervolgt -

-
- (1) M. E. MARIËN Oud-België, van de eerste landbouwers tot de komst van Caesar. Antwerpen 1952, p. 99
  - (2) P. DECLERCQ Izegems verleden, in "De Mandelbode" 21 juli 1951
Hier volgt een samenvatting van de tekst.
  - (3) A. CARHOY Dictionnaire etymologique, 1940.

Proeve van schetsmatige reconstructie der PREHISTORISCHE en GALLO-ROMEINSE LANDSCHAPPEN volgens graad van bewoning en ontginning.

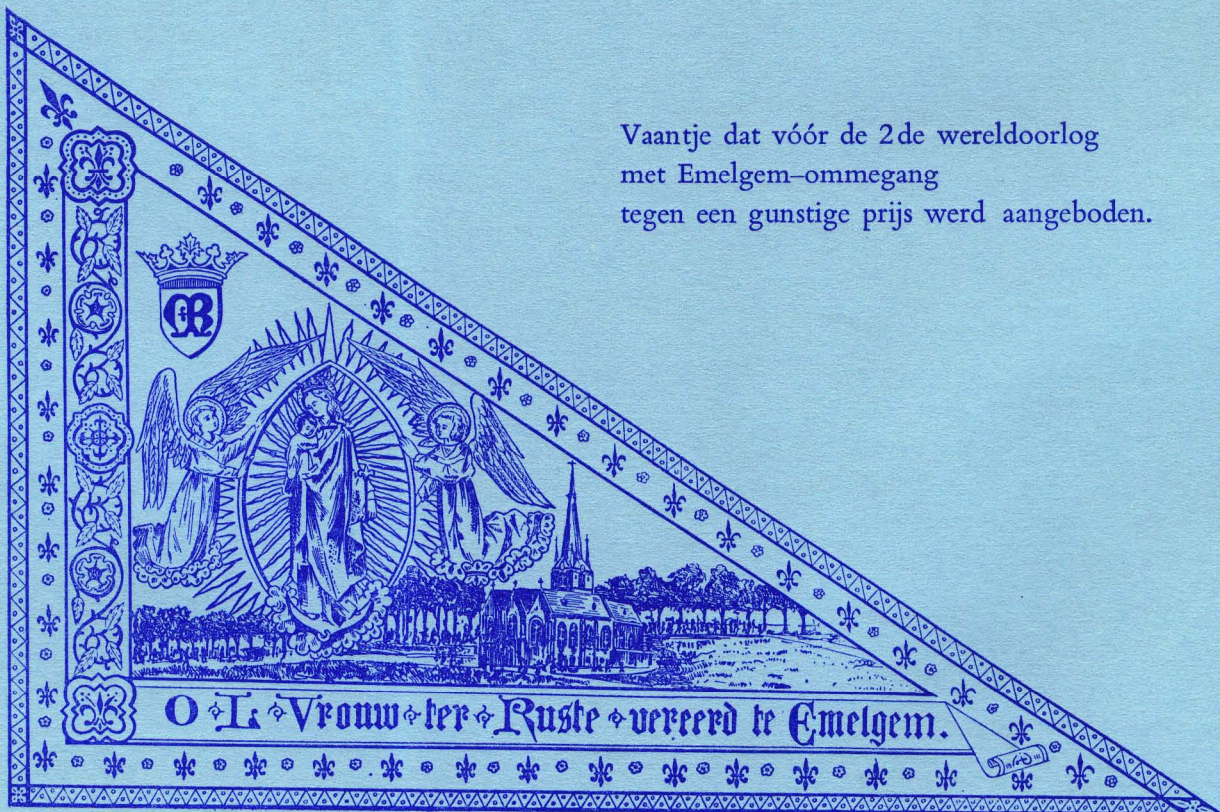
EMELGEM-OMMEGANG

Clichés «TEN MANDERE»

XVIIde eeuwse vaantje van Guillaume du Tielt,
uit « Westvlaamse bedevaartvaantjes »
van Maurice Van Coppinolle.

O Heylighē MARIĀ in Emelghem verbeuen: bidt voor ons, in dit Verganckelyck leuen.

Vaantje dat vóór de 2de wereldoorlog
met Emelgem-omwegang
tegen een gunstige prijs werd aangeboden.

O L. Vrouw ter Ruste vereerd te Emelgem.

EMELGEM-OMMEGANG

In het werk "Maria's Vlaanderen" dat de Minderbroeder Recollet Stephanus Schoutens schreef over de Mariale heiligdommen en bedevaartplaatsen in het Vlaamse land, vinden wij in de derde uitgave van 1903 een al te bondige schets over de eeuwenoude Mariaverering in de parochiekerk van Emelgem. Aldus schrijft de pater : "Emelgem-Ommegang is een der oudste bedevaarten van Vlaanderen. Door de eeuwen heen is hij tot op heden in wezen gebleven. Het volk der streek noemt dezen toeloop doorgaans : Peren-omwegang.

De beginselen van deze toeloop tot O. L. Vrouw ter Ruste, ten voordele van kleine kinderen die te veel schreien, zijn onbekend, dewijl de kerk van Emelgem in de Geuzentijd verwoest werd en met al de schriften de bedevaart betreffende te niet of verloren gingen. Nochtans geloofwaardige stukken, kort na dat rampvol tijdstip opgesteld, getuigen dat de godsvrucht tot O. L. Vrouw ter Ruste te Emelgem toen reeds van onheuglijke tijden dagtekende.

Op het einde der vorige eeuw bracht de Franse omwenteling een harde slag aan de godsvrucht toe en dreigde ze met ondergang, doch in de loop dezer eeuw is zij langzamerhand beginnen te herleven en heden heeft zij haar vorige luister bijna gans herwonnen. Wekelijks komen er bedevaarders van de verst afgelegene plaatsen van Vlaanderen naar Emelgem om door de verering van Onze Lieve Vrouw ter Ruste zegen en gezondheid voor onrustige kinderen te bekomen."

Huidige bloei

Het is op het feest van O. L. Vrouw-hemelvaart en gedurende het oktaaf dat zeer vele Izegemners een wandelingske doen naar Emelgem-kerk om er hun devotie te vervullen tot O. L. Vrouw ter Ruste.

En deze goede bedevaart-traditie is in de laatste jaren geenszins verzwakt. Wel integendeel : eerder toegenomen! Want hoe minder rust en vrede en eendracht er in de samenleving en in de families heerst, hoe meer de mensen behoefte voelen deze door Maria's voorspraak af te smeken.

Het genadebeeld van O. L. Vrouw ter Ruste, dat plechtig geïnstalleerd werd zes en vijftig jaar geleden, is een kunstwerk van de Gentse beeldhouwer Matthias Zens, ontworpen naar de afbeelding van O. L. Vrouw ter Ruste, die Pastoor Sioen had ontdekt op een oude medaille uit de jaren 1600. Destijds bezat de kerk van Emelgem in eigendom een gietvorm of model

dat gebruikt werd om O. L. Vrouwmedailles af te gieten en dienste van de bedevaarders. Deze gietvorm was in bewaring bij de zilversmid Aerenout Huwynt te Brugge, die voor de kerk van Emelgem de medailles mouleerde. Men vindt deze Brugse zilversmid vermeld in het werk : "De Ambachten en Neringen van Brugge" door J. Gailliard, bl. 117 op de naamlijst van de meesters-zilversmeden onder nummer 141. Aerenout Huwynt werd meester in het Brugse zilversmidgild omstreeks 1629. Zijn merkteken staat bewaard op de plaat in het museum Gruuthuuse te Brugge, verso, 2e kolom, 13e stempel. Geen enkel ambt heeft hij uitgeoefend in de eed van het gild. Tot nu toe zijn er enkele werken van deze zilversmid bekend buiten West-Vlaanderen.

In Izegem was er ook een bakker die destijds een planken gietvorm bezat om O. L. Vrouwkoeken te bakken tot gerief van de pelgrims.

Twee Bedevaartvaantjes

In vroeger tijden had ieder bedevaartplaats die zich respecteerde een eigen model van bedevaartvaantje. De bedevaarders kochten een vaantje en brachten het naar huis mede als een souvenir aan de gedane bedetocht en tevens als een verder doorwerkend teken van vertrouwen, dat naar gelang de reden waarom men op bedevaart was gegaan, vastgehecht werd bij de wieg van het kind, of op de schouwmantel van de huiskamer of boven bij de bedsonde.

In zijn zeer gedocumenteerd werk "Westvlaamsche Bedevaartvaantjes" heeft Maurits Van Coppenolle twee exemplaren van Emelgemse bedevaartvaantjes gepubliceerd en verklaard. De auteur was zo bereidwillig voor dit artikel de clichés in bruikleen te geven. Zij hebben de traditionele rechthoekige driehoeksvorm en zijn bedrukt met voorstellingen in verband met de plaatselijke Mariaverering te Emelgem.

Eerst heeft men het zeventiende eeuwse vaantje van Guillaume du Tielt.

Aan de linkerzijde wordt de hemelvaart van Maria voorgesteld. Van uit het open graf onderaan zweeft O. L. Vrouw naar de hemel toe in een glorie van zachte lichtstralen. Vier engelen met opengespreide vlerken omgeven haar. De twee onderste tillen haar op met uitgestrekte armen.

De twee bovenste houden de koninginkroon boven het hoofd. In de bovenste linkerhoek het wapen van de weledele Heer van Izegem en Emelgem :

Vilain XIII omvlochten van een lauwerkrans. De heerlijkheid van Izegem en Emelgem kwam voor het eerst aan de edele Heer Maximiliaan van Gent, dit Vilain door erfenis langs zijn moederszijde. Tijdens de regering van Maria van Hongarije, landvoogdes der Nederlanden (1530-1555) ontving Maximiliaan de titel van graaf en zij hechtte deze edelman aan haar hof. In 1557 viel aan Maximiliaan de eer te beurt de bannier van het koninkrijk Castilië te Brussel te dragen tijdens de plechtige rouwdienst voor Keizer Karel V. Het blazoen van het edel geslacht Vilain was "de sable au chef cousu d'argent".

Op het voorplan van het bedevaartvaantje in het midden de driebeukige gothische kerk van Emelgem, na de vernieling door de Geuzen, opvolgentlijk hersteld in 1603 en 1635. De middentoren werd herbouwd in 1644.

In de tip van het vaantje : een landschap met bomen en een tiental pelgrims. Tegen de basis de naamtekening van de graveur : Guill. du Tielt fecit Ypris. Onder de basis de aanroeping : O Heylighe Maria in Emelghem verheven : bidt voor ons in dit verganckelyck leven.

In de laatste vijftig jaar werd een nieuw bedevaartvaantje ontworpen in neo-gothieke trant. In de bovenhoek een wapen met de initiale letter van Maria op azuren veld, getopt met een kroon van vijf bloemen. Eronder in een glorie, opgehouden door twee engelen met opengespreide vleugelen, het huidige genadebeeld van O. L. Vrouw ter Ruste met aan haar voeten een anker, symbool van de rust in de storm, kenschetsend attriboot van het Emelgems Mariabeeld.

In het midden van de prent de huidige mooie oud-gothische kerk met als achtergrond de rijen schone bomen van de Mandelvaart (1). De prent is gevat in een dubbele omlijsting bezet met neo-gothische siermotieven. Onderaan in de banderol : O. L. Vrouw ter Ruste vereerd te Emelghem.

Ook op vele andere plaatsen werden vroeger bedevaartvaantjes verkocht : (2)

O. L. Vrouw ter ere

1. AARSCHOT	zeisvormig vaantje met O. L. Vr en geknielde vereerders.
2. DUFFEL (1637)	O. L. Vr. van goede wil met St. Maarten en vereerders.
3. HALLE	O. L. Vr. met kanonballen en processie.
4. HEFFEN	Kapel van O. L. Vr. ten Doorn en grote schaar vereerders.
5. KAMPENHOUT	O. L. Vr. van Kampenhout met vereerders en processie.
6. O. L. Vr. WAVER	Gekleurd vaantje met O. L. Vr. van Waver.
7. SCHERPENHEUVEL	oud : O. L. Vr. in eik met vereerders en een zicht op Scherpenheuvel. nieuw : O. L. Vr. met basiliek en bedevaarders.

Andere Heiligen ter ere

1. ASSE	verschillende folkloristische merkwaardigheden van de gemeente.
2. BOCHOLT	St. -Kristoffel en de erk van Bocholt.
3. GENT	St. -Nikolaas van Tolentijn met vee (tegen veeziekten).
4. HUIZINGEN	St. -Leonardus.
5. LIER	St. -Gomarus, eik met H. Geest, 2 vereerders en een zicht op de stad Lier (tekening van F. Timmermans).
6. MIDDELKERKE	Mirakuleus kruis, vereerders, kerk van Middelkerke + gemeentewapen.
7. POEDERLEE	De Heggekapel en de legende van het H. Sacrament.
8. RIJMENAM	St. -Elooi, met boer met paard.
9. ST. -ANTONIUS-BRECHT	H. Katharina Labouré met duiven.
10. ST. -JAN (bij Ieper)	H. -Bartholomeus, torens van Ieper en kranke vereerders.
11. TURNHOUT (Warande)	H. -Bernardus met drie koeien.
12. WAKKERZEEL (Werchter)	St. -Hubertus, hert, kerk en processie (sinds 1238).

- (1) Deze rijen bomen, met ontelbaar veel andere in de omgeving van Izegem, werden in de laatste jaren omgehakt. Aldus werd het schoonheidskader van de stad deerlijk gehavend. De streek heeft een banaal uitzicht gekregen en men heeft de wijze raadgeving van een groot kunstkenner Kan. Adolf Duclos vergeten : Il y a deux éléments de beauté pour une ville, un paysage : l'eau et les arbres.
- (2) Nota's uit "Folkloristische Tijdspiegel voor België"
door André Ver Elst.
Drukkerij Mertens N. V. Nieuwland 123, Brussel 1.
-

DOODSVONNIS EN UITVOERING TE IZEGEM IN 1731.

Op 6 februari 1731 werd Simon BOURGEOIS vermoord door Marie LAPERRE echtgenote Joannes vanSuyt. Hij werd begraven te Izegem de 19.2.1731.

In "Bijdragen OUD STRAFRECHT in Belgie 1829"(Fonds Goethals-Vercruysse Kortrijk) verscheen het vonnis omtrent die moord in extenso.

Het document, hetwelk wij hieronder weergeven, is des te belangrijker daar het niet alleen het vonnis als dusdanig maar tevens een relaas van het vooronderzoek behelst, ons aldus een duidelijk beeld gevend van de Rechtpleging te dien tijde in onze gewesten.

Alhoewel er in het vonnis nergens spraak is van de aanleiding tot de moord zou ik, onder alle voorbehoud echter, durven vooropstellen dat het om een roofmoord ging.

Simon BOURGEOIS behoorde als achtste kind van Meester Nicolas BOURGEOIS, chirurg, tot een zeer welstellende familie. Hij was wellicht niet helemaal normaal, geestelijk althans. Wij weten uit een Akte van 1707 (hij was toen 24 jaar) dat hij integenstelling met zijn andere broers noch lezen noch schrijven kon. Alhoewel 48 jaar oud op het ogenblik der moord, was hij nog steeds ongehuwd.

In het document is er herhaaldelijk spraak van "dienstknecht".

Welnu ik geloof niet dat Simon bij de van Suyt's als werkelijke dienstknecht was te werk gesteld. Veeleer mogen wij veronderstellen dat hij er als "patient" verbleef, sedert het overlijden van zijn moeder in 1726.

Het gebeurde destijds veel dat ongevaarlijke zwakzinnigen op den buiten bij families geplaatst werden (zie ten andere het voorbeeld van Geel, stadje hetwelk tengevolge van deze gewoonte uitgroeide tot een echt verplegingscentrum). De patiënt werkte als hij wilde en de gastvrije familie ontving een zeker kostgeld vanwege de voogden.

Uit het vonnis blijkt ten andere dat Simon over een eigen slaapkamer beschikte op de voorzolder, dus in de woning en niet zoals een gewone knecht boven de stallen. Hij werd vermoord tussen 16 en 17 uur in de namiddag wjl hij aan het dutten was. Ik geloof niet dat een boer lang een knecht zou houden die zich 's namiddags te slapen legt.

Wellicht heeft het slachtoffer zelf aanleiding gegeven tot de moord door zijn dwaas gepraat over geld zodat vrouw van Suyt gemeend heeft een flinke buit te bemachtigen.

Opvallend in het vonnis is de wreedheid waarmede het onderzoek gepaard gaat en de volledige toepassing van de "Paena Talionis" (tand om tand, oog om oog).

SENTENTIE WAER BIJ MARIE LAPERRE, TER CAUSEN SY HADDE
VERMOORT HAREN KNECHT, GECONDEMNEERT IS GERAEBRAEKT
TE WORDEN.

"Ghesien bij LEENMANNEN van den PRINSELIJKEN Leenhove van Iseghem de stucken van den processe extraordinairelyck ende criminelyck voor hun beleet ten versoecke ende op de clachte van Jr Augustinus DEBLAUWE, lieutenant-BALJUW van den selven leenhove, heerschere en claeghere causa officii (1), jehens en ten laste van MARIE LAPERRE Joannes van Suyt haeren man, Brigitte van Hoeye hunne dienstmeerte, Jan Laperre ende andere geaccuseerde verweerdere, de clachte van den 7 Februari; d'acte visitatie van het cadaver van SIMON BOURGEOIS crachte van d'ordonantie van den selven daeghe; - d'informatien in gevolghe dien gehouden den 8e en volghende daeghen; - den decrete van aenvattinghe ten lyve (2) ten laste van de geaccuseerde van den Iide dito; - de interrogatoiren door hun onderstaen ten selven daeghe ende 20e dito; - onder andere interrogatoiren van den 19e, 21e, ende 24e dito; - het cohier van andere informatien beleet den 21e ende volghende daeghen; - d'ordonnantie behelsende stricter detentie van de geaccuseerde, ende dat de getuyghen gehoort in nadere informatien, sullen worden gerecelleert, ende desnoods synde geconfronteert; - het recellement ingevolghedies gedaen den 21e; - de confrontatie van deselve in de volghende daeghen gedaen; - naerder interrogatoiren by de voorseyde geaccuseerde onderstaen den 21e ende 26e; - de setentie van den 27e februari, by dewelcke MARIE LAPERRE gecondemneert is geworden geappliqueert te syn door den SCHERPREGTER (de beul) op den pynbanck soo ordinaire als extraordinaire, MANENTIBUS INDICIIS (3), en uyt haeren mondt te verneemen de waerheyt van de begaene moort in den persoon van Simon Bourgeois voorseyt haeren domestiq; - de nominatie ende stellinghe van eede van den medecyn en chirurgyn van den 2e deser maent April; - het proces-verbaal van torture ordinaire van den selven daeghe verleent(4) bij dewelcke altooren te procederen tot het wysdom definitief van het proces, geordonneert is, dat Brigitte van HOEVE geaccuseerde sal worden geappliqueert op den pynbanck ordinaire en extraordinaire, manentibus indiciis,; - de acte nominatie van den medecyn ende chirurgyn van de 3e dito - het proces-verbaal van de torture van voorseyde Brigitte van Hoeye, de confrontatie van deselve jegens Joannes van Suyt, - degene van Marie Laperre jegens Joannes van Suyt, alles op de 3e deser; - andere sententie van den 6e deser maent April, by dewelcke aeler te procederen tot den wysdom definitief geordonneert is dat Marie LAPERRE opnieuw ende voor de tweede maal, zal worden geappliqueert op den pynbanck soo ordinaire als extraordinaire om uyt haeren mondt te vernemen de waerheyt van het moorddadigh feyt bedreven in den persoon van Simon Bourgeois met alle omstandigheden ende feiten resulterende uyt den processe, alsmede om van haer te vernemen de revelatien van complicen, de preuven ende sterke inditien jehens hun blyvende subsisteren in hun geheel het proces verhaal van de torture in consequentie gevolght den 6e deser, inhoudende

haere bekentnisse, - de confrontatie van Marie Laperre jehens Brigitte van Hoeye, - andere confrontatie jehens Joannes van Suyt, - andere jehens Jan Laperre, alle van den 6e April; - de conclusien definitief van den lieutenant-baljuw, ende op alles geleth :

"LEENMANNEN voornoemd met raede ende advys van recht geleerde prealablyck daer op genomen condemneren de voorseyde MARIE LAPERRE huysvrouwe van Joannes VAN SUYT behoorlyck overtuygt ende overwonnen soo door hare bekentnissen, als andersints, van op den 6e februari lestleden tusschen den 4 en 5 uren namiddagh gegaen te hebben in wil en moed naer den voorsolder van haer huys alwaer SIMON BOURGEOIS haeren knecht was liggende in syn bedde, ende denselven Simon Bourgeois seer vreedelyck ende verraderlyck, alleene buyten den wete, ende sonder assistentie van iemant, gegeven te hebben met syn eigen mes, toen hy was in suylinghe van slaepe, vier steken in de borst ende buyck, uyt dewelcke de doot immediatelyck is gevolght; ende eenighe uren daer naer het dootd lichaam met hulp van andere ten processe bekent, te hebben gekleet, getransporteert ende gesmeten in eenen steenput, staende omtrent haer huys, in den middernacht; tot reparatie van al hetwelcke, condemneren deselve MARIE LAPERRE, liggende op een cruyshout, levendigh door den scherprechtergeradbraeckt te worden, haere beenen, dyen ende armen gebrocken op het schavot, 't welcke ten dien eynde sal opgerecht worden op de merkt van Iseghem; ende naer dien, dat sy door den scherprechter met hetselve mes, daermede sy de moort heeft geperpetreert, zal doorwont worden met vier gelycke steken in hare borst ende buyck, 't selve gedaen synde, dat haer lichaem sal geleyt worden op een wiel het aensicht gekeert naer den hemel, om aldaer te eindigen haer leven, ende aldaer te verblyven den tyt van twee uren, tyt naer den welcken, haer dootd lichaam sal door den scherprechter getransporteert worden naer het galgevelt (5), alwaer het sal verblyven op een radt, andere ten exempele; haer codemnerende in de costen ende misen van Justitie ter tauxatie, ende in de somme van thien ponden grooten vlaems, tot het celebreren van 200 missen tot laefvenisse van de ziele van den vermoorden Simon Bourgeois, mitsgaders in d'onkosten van syne begravenisse.

"Ende in het reguard van Brigitte van Hoeye, Joannes van Suyt ende Jan Laperre, ordonneren dat sy sullen compareren voor ons in volle banck; de voorseyde van Hoeye, om aldaer grootelyck te wesen geblameert, Joannes van Suyt ende Jan Laperre te wesen geadmonesteert, omme de fouten ende excessen resulterende uyt den processe t'elck respectiefs laste, condemneren hun elck in een boete van sestigh ponden parisis ende solidaurelyck in de costen van den processe.

"Voorders in het gesagh van Marie van den Broecke ende Cornelis Laperre, renvoyeren deselve geabsolveert van de accusatie aan hun opgeleyt ende inghevolge dies ordonneren de selve gestelt te worden uyt de vangenisse zonder kosten, ende hunnen écrou (opsluiting) sal gebiffeert worden uyt het register van diere.

Aldus geprononcieert in extraordinaire gebannen ende gemaeckten hove, ter maenynghe van Sieur Augustin de Blauwe, lieutenant-baljuw, kennisse ende overstaen van Gillis BUYSE, Pieter Joseph Doorme, Jacobus Dujardin, Joseph van der Moere, Frans Joseph Badot; Vincent Jacques AMERLYNCK, Jan Baptiste VERHULST ende Ferdinand Amerlinck, desen 14e April 1731.

N.B. "Ten voornoemden daeghe is de voorenstaende sententie ter executie geleyt geweest naer haere form en inhoud, behoudens dat by deliberatie van ede voornoemde leenmannen met advys van rechtgeleerde vastgesteld is, dat de gemelde Marie LaPerre, naer dat haer beenen ende armen levendigh gebrocken souden wesen, secretelyck soude worden gerworcht met een strop, en dat sy naerdien maer en soude ontfanghen de voorengeseyde vier steken van het mes, in haer dootd lichaam, hetgonne alsoo is gebeurt, Me"

- (1) De baljuw werd aangesteld door de Prins en trad op als Onderzoeksrechter, Openbaar ministerie en Rechter terselvertyd. Het hof werd door de baljuw samengesteld. De leden waren allen Leenmannen van de Prins; Izegem behoorde tot het rechtsgebied Gent. De Gentse magistratuur kwam alleen tussen voor de goedkeuring van de voorgestelde baljuw of wanneer de schuldige een Edelman was, dan was de Provoos rechter. De provoost werd door de Koning benoemd.
- (2) Aanvattinghe ten lyve = aanhouding.
- (3) Manentibus indiciis = aanhoudend tot zij teken geeft
- (5) te zullen spreken.
- (4) Het galgenveld was gelegen in de Brugstraat waar thans de Noordkaai is.

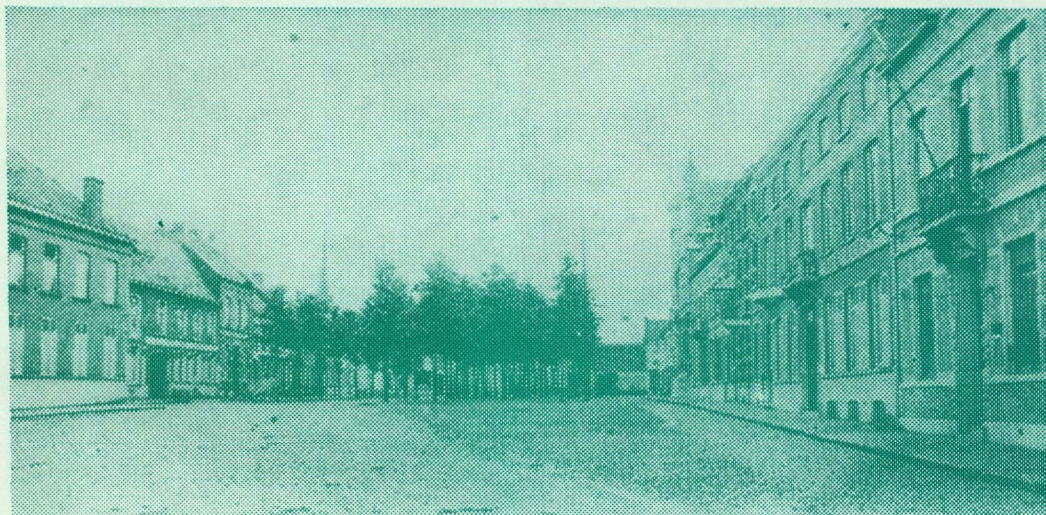
STRATEN VAN VROEGER EN NU: DE KOORNMARKT

Clichés «TEN MANDERE»

De Koornmarkt vóór 1900 met de bomen vóór het Stadhuis.
(Toen villa van de Heer Ameye).

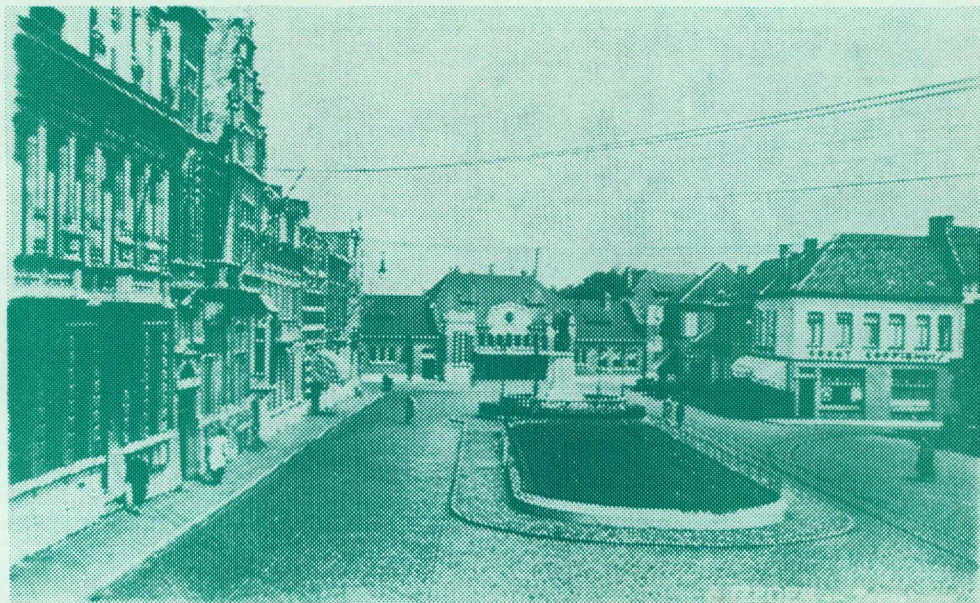

Clichés «DEBUSSCHERE - BONTE»

De Koornmarkt
vóór de Eerste Wereldoorlog.

De Koornmarkt zoals die er uitzag
tussen de twee oorlogen in, met
tramsporen en een ruim bloemenpark.

2DE LENTEFESTIVAL - PINKSTEREN 1967

Die Boose nodigde nit :

Clichés «DIE BOOSE»

1. DUITSLAND - AMMERLÄNDER TRACHTENGRUPPE

4. ENGELAND - BEDFORD MORRIS MEN

2. BULGARIJE - BALKANSKA MLADOST

5. FRANKRIJK - LES BALLETS BASQUES DE BAYONNE

3. SPANJE - VOLKSKUNSTGROEP «ESBART SANT ESTEVE»

6. ZUID-AMERIKA - TRINIDAD-FOLKSINGERS

TWEEDE EUROPEES LENTEFESTIVAL

VOOR VOLKSDANSGROEPEN

Tijdens het Pinksterweekeinde, op 13 en 14 mei, richtte de Izegemse Volksdansgroep "DIE BOOSE" haar tweede Europees Lentefestival in met de medewerking van talrijke buitenlandse groepen, o.m. de Ammeländer Trachtengruppe uit Duitsland, de Bedford-Morris Men uit Engeland, de Oostenrijkse Volksdansgroep Ravelsbach, de Trinidad Folksingers, de Ballets Basques uit Bayonne, enz.

Een Bulgaarse groep werd aan de grens weerhouden.

Op Pinksterzaterdag, na de ontvangst in de zaal Nele, trokken alle deelnemers, in stoet en begeleid door de Stadsfanfaren, naar het Maria-Rustoord voor Bejaarden, waar alle groepen een eerste maal optraden.

's Avonds liep het auditorium van de Muziekacademie vol voor hun tweede optreden tijdens een kunstvol concert, dat een buitengewoon talrijk en tevens select publiek gelokt had.

Op Sinterklaas zelf werd de Hoogmis in de Sint-Tillokerk opgeluisterd door het koor van "DIE BOOSE", onder de leiding van Herman Debacker. Alle deelnemende groepen werden daarna plechtig ontvangen door het Stadsbestuur.

's Namiddags volgde een succesvol openluchtfeest op de Koornmarkt en 's avonds werden de openbare feestelijkheden besloten met een Europees Dansfeest in de garage Vandewalle.

Dit tweede Lentefestival van "Die Boose" werd een volkomen succes, evenzeer op gebied van volkskunst als van publieke belangstelling. De inrichtende vereniging leverde met de organisatie ervan opnieuw een prachtprestatie!

WEEKLACHTEN VAN DE BOMEN OP DE KOORNMARKT.

Woorden : Emiel Dierick (?)

Stemme : Miserere.

't Is nu meer dan veertig jaar
Dat wij hier zo weeldig groeien,
Tot genot van iedereen,
En men wil ons nu uitroeien.

Moeite kostte het ons en pijn
't Was weleer in d'eerste tijden;
Onbedachtheid, kwade wil,
Deden ons zo vele lijden.

Maar nu groeien wij vol jeugd
Vrij en ongestoord tot heden,
en ons jeudig lentegroen
Is de lauwerkroon der stede!

Voor niets staan wij in de weg
En geacht zijn wij bij velen,
In de lommer van ons groen
Komt de jeugd hier rustig spelen.

Maar, helaas, men kwam onlangs
Reeds een deel van ons te schenden
En de happe is al gereed
Om ons naar de maan te zenden.

Daarom zuchten, klagen wij
Gehele nachten ende dagen
Daar wij voor de laatste keer
Onze groene krone dragen.

D'Heren van het Magistraat
Kregen betere gedachten
En zij lieten staan wat staat
Op ons zeer gegronde klachten.

"Neen, mijn lieve boomkens, neen!
Neen, dat zullen wij niet lijden!
Uwe vrienden staan gereed
Om voor uw bestaan te strijden."

Schande ware't en onzin.
Later zou men dat beklagen
Daarom is het dat wij nu
Het behoud der bomen vragen.

OUDE HEELMEESTERS

Vanaf de verste tijden levert het mensdom een onverbiddelijke strijd tegen ziekte en dood.

Tot bij de meest primitieve volkeren spelen tovenaars, ziekenbezweerders, kruidmeesters en kwakzalvers hun rol in het herstellen van de gezondheid.

Reeds in de 13e eeuw stonden de kramen van de zogenaamde "Heelmeesters" op de jaarmarkten van onze Vlaamse steden en verkochten wonderbalsem, pijnstillende zalven, poeders en pillen, trekplaatsters, drankjes en purgeermiddelen, zouten en waters om tot op hoge leeftijd een scherp gezicht te bewaren, kruiden, wortelen, bloemen en bladeren om de meest verscheiden kwalen te genezen. Deze rondreizende heelmeesters waren de voorlopers van onze drogisten en apothekers.

Ook in alle Vlaamse gemeenten beoefenden de barbier-chirurgijnen de geneeskunde. Bijna altijd was een barbier tevens een chirurg. Zo zien wij onder meer dat de vader van Jan Palfijn, de beroemde anatomist, die te Kortrijk gestandbeeld staat, een barbier-chirurgijn was, die omstreeks 1650 te Kortrijk zijn praktijk had. De barbiers deden het vuile werk van de geneeskunde : snijden en verbanden leggen, wonden verzorgen en adderlatingen doen. Zij waren steensnijders en breukmeesters. In de gereedschapkist borgen zij hun chirurgische instrumenten : allerlei zaagjes, scharen, trektangen, scheermessen, schrappers, haken en sonden.

Met de opkomst van de drukpers verschenen in alle landen talrijk vele geneeskundige werken, zowel in het latijn als in de volkstaal. Het vermaarde monumentale Vlaamse werk "Cruydtboeck" van Rembert Dodoens kwam van de pers in 1552 en kende spoedig een zeer grote verspreiding. Het bevatte een beschrijving van de kruiden met hun "cracht ende werckinge" op geneeskundig gebied. Naast dit volumineus boek, verschenen honderde andere kleine boekjes over volksgeneeskunde. De oude almanakken bevatten allerlei remedies. Aan de Universiteit van Leuven, toendertijde de enige hogeschool in het land, studeerden de toekomstige geneesheren en behaalden er het diploma van Licentiaat in de geneeskunde. De titel van doctor was toen nog uitsluitend aan professoren voorbehouden.

Naast deze gediplomeerde heelmeesters, pratikeerden een leger van ongediplomeerden de volksgeneeskunde.

Koning Karel VI, bij plakkaat van 18 augustus 1732, verbood aan alwie geen diploma van Licentiaat in de geneeskunde van de Hogeschool van Leuven had bekomen, voortaan nog de geneeskunde uit te oefenen.

PASCHASIUS DE ROO

Een der oudste bekende geneesheren te Izegem, vindt men in het parochiaal dodenregister van St.-Hiloniuskerk : op 31 maart 1664 stierf Paschasius De Roo, chirurgus.

NICOLAUS BOURGEOIS

Deze kwam te Izegem als geneesheer zich vestigen omstreeks het jaar 1673. Hij werd geboren op 14 maart 1649 op de St.-Pietersparochie te Doornik. Zijn vader Louis Bourgeois oefende er eveneens het ambt van geneesheer uit. Marguerite Hoccart was de naam van zijn moeder. Het gezin telde tien kinderen, waarvan Nicolaus de oudste was.

Als jonge geneesheer huwde hij Catharine Quinquun, de dochter van een Doornikse boekdrukker.

Te Izegem was Meester Nicolaus Bourgeois lid van het schuttersgild van de Bosse of van Sinte Barbara. Het was ongeveer op dit tijdstip, dat het schuttersgild zijn oud oefenterrein in de Brugstraat nabij de Wal verliet, om te verhuizen naar de Gentstraat, waar de bosseniers zich vestigden in de afspanning "De Valcke", die toen van naam veranderde en "Hof van de Bosse" werd genoemd.

Meester Bourgeois schonk in 1676 aan het Bosseniersgild een nieuw lijvig handboek. Op de lederen omslag staat er te lezen :

LIVRE DE LA CONFRERIE DE SAINTE BARBE A ISEGEM,
DONNE PAR MAISTRE NICOLAS BOURGEOIS, CHIRURGIEN
XIII/ MDCLXXVI

Nicolaus won negen kinderen, één te Doornik en acht te Izegem. Daaronder bemerken wij :

1. Lodewijk Bourgeois-De Leu, geboren te Doornik op 17 maart 1672 en te Izegem overleden op 23 december 1725. Zijn zoon Lodewijk Bourgeois-Wouter-Maertens was heelmeester te Izegem. Hij werd er geboren op 21 mei 1697, trouwde er op 2 december 1724 en overleed er op 3 december 1763.
2. Nicolaus Bourgeois-Verbeke werd geboren te Izegem op 4 juni 1673, werd eveneens heelmeester en overleed te Lendelede op 27 juli 1731.
3. Jacques Bourgeois-Duyck, geboren op 5 mei 1676 en overleden te Izegem op 30 augustus 1741.
4. Antone Bourgeois-De Ruytère, geboren op 4 januari 1678 en schielijk in de kerk te Izegem overleden op 13 december 1751.
Van Jacobus en Antone stemmen omtrent al de Bourgeois af, die men thans nog zo talrijk te Izegem aantreft.
5. Augustijn Bourgeois, geboren op 7 januari 1680 en overleden op 24 mei 1691.
6. Simoen Adriaan Bourgeois, geboren op 17 februari 1682, vermoord op 7 februari 1731 en te Izegem begraven op 19 februari.

7. Ignaas Bourgeois, geboren op 22 april 1685 en overleden te Izegem op 28 juli 1762. Hij trouwde in eerste huwelijk op 8 februari 1714 met Johanna Bohenne, die op 27 september 1739 overleed, Ignaas Bourgeois hertrouwde op 25 mei 1743 met Maria Catharina Willecomme. Zijn zoon Antone Bourgeois, geboren te Izegem op 9 juni 1729 trouwde te Roeselare op 12 juli 1747 met een dochter Valcke en won er vijftien kinderen, die thans te Roeselare nog talrijke nazaten hebben achtergelaten.
8. Joanna Catharina Bourgeois, geboren op 3 februari 1687 en overleden te Izegem op 6 november 1740, zij huwde op 15 mei 1713 met Jan De Meyere.

LOUIS BOURGEOIS

Zoals hoger vermeld was hij de zoon van L. Bourgeois-Wouter-Maertens en was licentiaat in de medecijnen te Izegem.

Op 2 februari 1722 deed hij een lijkschouwing samen met Hoogbaljuw Petrus De Loup in verband met de verongelukte Pieternelle Lietaert, dienstmeid bij de molenaar Karel Tanghe op de Bosmolens.

Hier volgt de akte :

"Mitsgaders Antone Verhamme, fs. Denis en Mattheus Callonge, officier en leenmannen van Prinsdom en Leenhove van Iseghem, van het doodt lichaem van Pieternelle Lietaert, fia wylen Passchier, oudt omtrent de sestich jaeren, dienstmaerte van Carel Tanghe, mulder binnen den voorseyden prinsdomme van Iseghem, ghevallen van meulen tot op den wal, ghenaeamt den buschmeulen, competerende Syne Exel. de heer Prince van 't voorn. Iseghem ende gevisiteert door Meester Louis Bourgeois, ghesworen chirurgien van deze voorn. prochie ende prinsdomme, te dien eynde van officieweghe ghecoren, den welke synen eedt in ons handen ghedaen, van ghetrouwelyck dese visitatie te doene en de waerheyd te seggen naer conscientie, getuyght en verclaert dat voors. Pieternelle Lietaert is ghesuffiqueert door den voornoemden val van voorseyden meulen, van eenen weerslagh waerdoor dat de membrane duramater en piamater open ghebosten zyn ende de arterie crotapsicus met eene separatie van grooten en cleenen seruele.

Getekend :

P. Le Loup, Louis Bourgeois, Callogne, Ant. Verhamme.

JEAN FAUCQUIER

Benevens het schuttersgild van de Bosse bloeiden te Izegem nog twee andere schuttersgilden : het Sint-Jorisgild van de kruisboogschutters gezegd "van de Stalen Boge" en de handboogschutters of het Sint-Sebastiaansgild. Geen Izegemnaar van zekere rang en aanzien of hij was lid van een van deze drie schuttersgilden. In het gildeboek van de Stalen Boge vindt men onder het ruim aantal voorname personen, op 20 juni 1668 Jean-Baptist Stalins, heer van Laethem, op 2 juni 1671 Maximiliaan Le Loup, hoogbaljuw, Joos de Roo, schepen en Jean Faucquier, chirurgijn..

LAMBERTUS MORREN

In een Rolleboek van de Schepenbank van Izegem, dat berust in het Rijksarchief te Brugge, wordt melding gemaakt in 1715 van "Lambertus Morren, licentiaat in de medecinen, wonende in de Prinsdomme van Iseghem".

PETRUS VAN LANDEGHEM

Toen in 1736 Petrus Van Landeghem, licentiaat in de medecijnen zich kwam vestigen in Izegem, was hij bereid de arme zieken kosteloos te verzorgen. Doch na 7 jaar dit werk van barmhartigheid te hebben vervuld, scheen het hem maar billijk dat de Izegemse Magistraat hem daarover een ereloon zou toekennen. Te dien einde richtte hij op 22 februari 1743 een verzoekschrift tot het college in dezen voege :

Aen Mynheren,

Hoogbailliu, Burghemeestre ende Schepenen der prochie ende prinsdomme van Iseghem en Emelghem,

Supplierende vertoont reverentelijck uwe Petrus Jacobus van Landeghem, Licentiaet in de medecijnen dat hij, gedeurende den tijdt van seven consequente jaeren, hem alhier in die functie ten dienste van ider heeft gecompenseert, soo aen de heeren bekent is, in welcken termyn van jaeren, den suppliant door menighvuldighe arme siecken dezer prochie is aensocht geweest omme deselve te visiteren ende cureren, hetgonne den suppliant tot den daghe van heden aen gene heeft geweigerd, maer in tegendeel de selve met alle neerstigheyt gevisiteerd ende geleverd de medicamenten noodigh tot hun ghenisinghe, sonder eenighe de minste recompense, in welcke functie den suppliant gheirne soude contineren, alswanneer Ue. heeren soude believen gedient te wesen aen hem suppliant te accorderen een jaerlycx pensioen als de heeren volgens equiteyt sullen oordeelen te convenieren."

De magistraat willigde dit verzoek in en besliste jaarlijks vier ponden groot toe te staan voor het verzorgen van de arme zieken op Izegem en vier ponden groot voor deze van Emelgem.

Zeven jaar nadien trof het college een resolutie, waarbij de jaarwedde van Petrus Van Landeghem werd verdubbeld. Voortaan werden elk jaar acht ponden groten vlaams uitgekeerd voor de verzorging van de Izegemse arme zieken en acht pond groten vlaams voor deze van Emelgem.

JOANNES RUISSELET

In 1769 richtten Joannes Ruisset en zijn huisvrouw Isabelle Wayenburgh een verzoekschrift tot de Izegemse Magistraat om te mogen zich vestigen te Izegem, respectivelijk als geneesheer en als vroedvrouw. Eerst hadden zij op de parochie van St.-Pieter te Ieper gewoond, waar zij de geneeskunde hadden beoefend.

Het is merkwaardig dat Ruisselet en zijn huisvrouw hun bekwaamheidsexamen hadden afgelegd "binnen de stad Ypre in de chirurgie ende accouchementen". Voogd, schepenen en de Raad van de stad Ieper hadden aan Ruisselet een certificaat afgeleverd van "examen ende capaciteyt tot exercitie van de chirurgie". Isabelle Cecilia, filia Pieter Wayenburgh hield een certificaat "tot exercitie van het ampt van vroedvrouwe verleent door doctor ende gewonnen chirurgiers der Stede, Zaele ende Casselrye van Ipre". Vooraleer te kunnen aanvaard worden tot het uitoefenen van hun ambt te Izegem, moesten zij hun geloofsbrieven nopens de echtheid van hun "Roomsche en Apostolische Religie" voorleggen, ingevolge het besluit van de kerkelijke synode van Mechelen op 31 augustus 1668 en de ordonnantie van de Raad van Vlaanderen op 23 januari 1727. Dit bewijs van orthodoxie werd afgeleverd door E.H. Coadjutor Maes op 21 september 1769. De aanvaarding van Ruisselet en zijn huisvrouw werd aldus in het Resolutie-Bouck op 22 september 1769 geakteerd :

"Hooghbailliu, Burghmeestre ende Schepenen, gesien de voorenstaende acte declaratie van den Eerw. Heer Coadjutor Maes, nopende de bequamheyt tot excucitie van de ampten der supplianten ende relgie, admitetren, soo wy admitteren bij desen den eersten suppliant als chirurgien, ende syne huysvrouwe als vroedvrouwe binnen desen dorpe, prochie ende prinsdomme van Iseghem, dewelcke in consequentie dies hebben gedaen den Eedt als respectivelick naer hun functie verheescht wordt bij placcaete ende rechten, ten maeninche van d'heer Jan Bapt. Verhulst, hooghbailliu en ten surpluse verclaeren dat men de eersten van den toecommende jaere 1770 de voors. Cecilia Isabelle Wayenburgh sal becommen het ordinaire pensioen deser prochie. Tjonne gegeven wordt voor de aerne vrouwen wel ende fidelick bij te staen ende te helpen in baerensnoodt ende dit alles tot wederroepens".

AEGIDIUS POYBLANT

Omstreeks 1763 treffen wij nog een andere geneesheer aan : Aegidius Poyblant, vermeld als zijnde "licentiaet in de medecinen binnen desen dorpe van Iseghem".

LOUIS LANNIERE

Terloops komt in 1766 de naam van een andere geneesheer voor uit deze periode : "Meester Louis Lanniere, chirurgin binnen Iseghem".

IGNATIUS, MARTINUS VAN CANNEYT

Toen in 1776 tot hernieuwing van de Wet van de "Prochie ende Prinsdomme van Iseghem ende Emelghem, appendentien ende dependentien van diere" de hoogbaljuw Joannes Baptist Verhulst zijn kandidatenlijst voor de Schepenbank voorlegde aan de heer Cardinael, die de ontvanger generaal

van de goederen van haar Excellentie de Prinses van Izegem was, dan zien wij als eerste onder de kandidaten-schepenen : "d'Heer ende Meester Martinus Van Canneyt, licentiaet in de Medecynen".

De Prinses aanvaardde de voorgestelde lijst en de schepenen Joseph Loncke Petrus Bossuet en Sr Thomas Van Tomme als burgmeester legden hun ambtseed af op 12 augustus 1776. De heer Van Canneyt was afwezig. In het Resolutieboek werd op 16 augustus 1776 aangetekend :

D'Heer Van Canneyt, mits syn absentie, acte hier vooren, heeft heden 14 ogst 1776 gepresteert den ghewoonlycken eed als schepen, ghelyck de voorgaenden in handen van mij hooghbailliu voornoemt. Ende waeren onderteekent : M. Van Canneyt, med. lic. ende J.B. Verhulst.

PETRUS JOHANNES VYNCKE

Hij was de zoon van Joannes Vyncke, geboren te Izegem op 3 december 1712 en stierf er subiet op 25 december 1777. Zijn moeder Maria Lemaitre overleed te Izegem, haar geboortestad op 14 september 1782, in de ouderdom van 74 jaar.

In de buitenmuur van Sint-Hilonius aan de Noordzijde werd een grafsteen van de familie Vyncke geplaatst in 1853. Tijdens het bombardement van de kerk op 22 september 1917 verdween de zerksteen. Daarop kon men lezen :

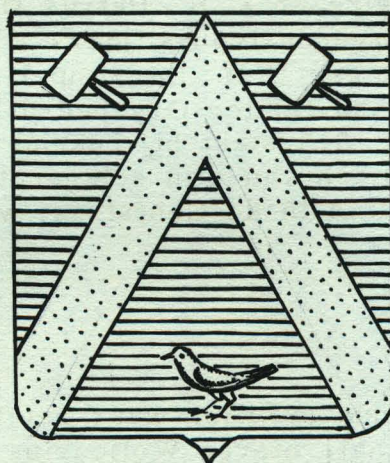
Grafschrift van Heer Joannes Bapt. Vyncke
zoon van Silvester, overleden den 25 december 1777,
gehuwd met Juff. Maria Jacoba Lemaitre, dochter
van Jacobus + 14 sept. 1782, in den ouderdom van
75 jaar. Hunne kinderen :
- Joannes Jacobus, overleden 27 october 1735, oud
12 jaar.
- Joannes Bapt. + 19 juni 1779, oud 35 jaar.
- Heer Petrus Joannes, Licentiaat in de Medicine
+ 6 april 1780, oud 41 jaar.
- Heer Joseph Franciscus, Kanonnik der Collegiale
Kerk van O. L. Vr. te Ghistel, aldaar overleden
en begraven den 13 october 1797 in den ouderdom
van 40 jaar.

R. I. P.

Op de grafzerk staan slechts vier kinderen van de zeven vermeld. Benevens hogergenoemde had men nog Silvester, gestorven op 6 april 1814 in de ouderdom van 68 jaar. Hij was kuiper van beroep. Maria Catharina gestorven op 21 april 1812, 70 jaar oud en Anna Maria, overleden op 20 december 1801, 43 jaar oud. De laatste afstammeling van de Izegemse familie Vyncke is E.H. Daniel Vyncke, onderpastoor te Harelbeke, en zijn zuster. Dokter Vyncke huwde met Maria Joanna De Geest van Roeselare. Eerst woonde hij te Gistel, later te Mesen en eindelijk te Izegem, waar hij overleed in "De Peere" bij St.-Hiloniuskerk.

In die tijd was het de gewoonte dat de licentiaten in om het even welke faculteit te Leuven, bij het eindexamen een wapenschild ontvingen.

Het familiewapen van Dr Vyncke was : blauw veld met gouden keper. Van boven twee kuipershamers en al onder een vink. Boven het schild een helm tusschen gouden en azuren waaiers en boven alles vliegt een vink. De wapenspreuk luidde : LABOR ET REQUIES. Onder de leus las men : D. Petrus Vyncke, Isegemiesis, M. L. die 25 augusti 1774. Dit wapen hing eertijds bij Frans Berlamont-Lecluyse te Izegem, evenals het portret van Kanunnik Vyncke, Frans was de zoon van Louis Berlamont, gehuwd met Maria Vyncke, dochter van dokter Vyncke.

LABOR ET REQUIES

JEAN COOLEN

Jean François Coolen werd geboren te Roeselare in 1777.

Als dokter in de medicijnen, vroedkunde en chirurgie kwam hij zich te Izegem vestigen omstreeks 1800.

Tijdens het bewind van Napoleon in het jaar 1807 woedde de pokziekte op een vervaarlijke wijze. De inentingsstof tegen de pokken was pas ontdekt en het Frans bestuur drong bij de geneesheren aan om het nieuw geneesmiddel zonder dralen bij de zieken te beproeven. Begin april 1807 moesten alle schoolgaande kinderen tegen de pokken worden ingeënt. Te Izegem onder de door de Armendis ondersteunde noodlijdende waren er 122 met de pokken besmet. Enkel op 29 personen had men de pokenting toegepast. Met zijn collega's, de geneesheren Ruyffels, Gryspeerdt en Wolfcarius stelde de geneesheer Coolen in juni 1808 een lijst op met de Izegemnaren, op wie het Vaccin of entstof tegen de pokken was toegepast geworden. Dr. Coolen overleed te Izegem op 23 maart 1839.

PIERRE GRYSPEERDT

De geneesheer werd te Izegem geboren in 1746. Hij huwde met Marie-Jeanne Van Oost en had één zoon en vier dochters. Tijdens de Franse Overheersing werd hij getakseerd met een bijdrage van 100 frank bij de verplichte of gedwongen staatslening. Hij maakte zware tijden mede. De typhus was een periodiek verschijnsel te Izegem. Herhaaldelijk woedde de typhus alhier en sleepte veel inwoners naar het graf. Het jaar 1813 was vooral tragisch. Opeenvolgend vielen de twee pastoors E. H. Martinus Buseine en E. H. Petrus De Simpel als slachtoffer van hun toewijding bij de stervende typhuslijders. E. H. Buseine stierf op 20 februari 1813 en zijn opvolger E. H. De Simpel op 19 mei 1813. Met een onverdroten ijver stond Dokter Gryspeerdt de zieken bij. In het bevolkingsregister van 1815 staat hij bekend als "officier de santé des pauvres". Na het overlijden van zijn echtgenote bleef hij met zijn dochter Juffrouw Marie-Caroline in de Gentstraat wonen in het huis met nummer 23 getekend.

ROCHUS WOLFCARIUS

Hij behoorde tot een oudbekende familie, waar het beroep van geneesheer een traditie was. Een voorzaat, Steven Wolfcarius was chirurgijn te Oekene in 1725. Dr Rochus Wolfcarius had nog een broer Pierre Ignace Wolfcarius, eveneens dokter in de medicijnen. Het vaderlijk huis stond in de Nieuwstraat.

Een kleinzoon Emile Wolfcarius was dokter te Izegem van 1860 tot 1874 en ging zich te Brussel vestigen. Bij koninklijk besluit van 2 december 1842 werden medaljen toegekend aan de geneesheren van West-Vlaanderen, die tijdens de typhusziekte in 1842 in het toedienen van de koepokinenting zich het meest hadden onderscheiden. In de reeks gedekoreerden treffen wij Pierre Wolfcarius aan "gezondheid-officier te Iseghem".

De laatste onder de dokters "Wolfcarius" was Dr Gustaaf Wolfcarius. Hij reed naar zijn zieken met koets en paard en was een grote liefhebber van antiek. Zijn drie dochters openden een likeurwinkel en brouwden azijn in het huis, eertijds bewoond door Ivo Vandewalle. Een zoon van Dr Gustaaf Wolfcarius bleef jonkman, een andere Ernest Wolfcarius werd dokter in de geneeskunde, verliet Izegem en ging te Brussel zich vestigen.

JACOBUS DURANT

Deze geneesheer werd geboren te Reningelst, huwde met Marie-José Van Beveren en stierf te Izegem in de ouderdom van 42 jaar op de 22 Floréal, het jaar XII der Republiek.

JOSEPH OOGHE

In de tijd van de Franse Revolutie staat er ook nog een andere dokter bekend : Joseph Ooghe. Hij stierf te Izegem in 1834. Van zijn hand verscheen een geneeskundig werk : De Moribus Aetatum, dat verscheen in 1816.

CAROLUS MAES

In zegening blijft de gedachtenis aan dokter Carolus Maes, die overleed op 23 februari 1846, als gevolg van zijn onbegrensde toewijding tijdens de grote typhusepidemie, die in dit hongersnoodjaar Izegem teisterde. Hij was de zoon van Sr Carolus Maes, oud-schepen van Izegem. In een nota die Dr Busschop, zijn collega, publiceerde in "Annales de la société médico-Chirurgicale de Bruges" deel VII blz 207, beweerde deze dat zijn achtbare collega en vriend de typhus zou opgedaan hebben naar aanleiding van het feit dat hij nog nuchter zijnde, meermalen een typhuspatiënt zou bijgestaan hebben. De naam van Dr Maes leest men op de wit marmeren ogivale gedenksteen met zwart marmeren omlijsting, die zit in de muur boven het bidgestoelte der kerkheren in de rechterbeuk van St. -Hiloniuskerk en waarop de stamboom van de familie Maes staat vermeld. Ziehier de tekst van de gedenksteen :

+

D. O. M.

Zalige gedachtenis van
Mijnheer CAROLUS-JACOBUS MAES
geboren te Iseghem, 28 Janry 1764
Oud-schepen dezer stad, Voorzitter van de
Raad der Kerkfabriek, aldaer overleden den
24 Janry 1853. Hij heeft een jaergetijde
gesticht met brood aen de armen.
Zijne echtgenote Vrouw
ISABELLA-CATHARINA LEENKNECHT
geboren 15 Maert 1767, overleden den
16 Janry 1841. Weldoenster der kerk
en armen.

Hunne kinderen :

- Carolus-Franciscus-Jacobus
geboren 26 July 1800, overleden 7 Juny 1832.
- Maria-Theresia
geboren 7 Febry 1802, overleden 21 Juny 1872,
gehuwd met Franciscus-Josephus Lefebvre
Burgemeester deser stad, geboren te Dottignies
9 Juny 1801 overleden te Iseghem, den 28 Dec. 1870.

- Augustus-Ludovicus-Maria

Doktoor in de genees- & heelkunde geboren 10 Dec. 1804
overleden 23 Febry 1846, in huwelijk geweest met Vrouw
1e Sylvia Reyntjens, geboren te Ruyen 31 Janry 1802
overleden te Avelghem 1 Janry 1832.

2e Celestina-Aemilia-Maria Anna Van Ackere
geboren te Baelen 27 Janry 1869, overleden te Moll op
27 November 1909.

- Antonius-Constantinus

geboren 11 Juny 1806, overleden 19 November 1844.

- Amandus-Edmundus-Ludovicus

geboren 11 Juny 1806, overleden 8 July 1806.

AUGUST HAESSEBROUCQ

Dokter August Pierre Haessebroucq werd geboren te Ardoorie op 7 januari 1815. Hij studeerde aan de Gentse Hogeschool en begon te Izegem zijn geneeskundige loopbaan in 1841. Hij trad in het huwelijk met Juffrouw Mathilde De Monie. Als zeer onderlegd in de geneeskundige wetenschap werd hij bijgevoegd hoogleraar aan de Gentse Universiteit. Om zijn uitzonderlijke goedhartigheid stond hij in groot aanzien bij de Izegemse bevolking. Hij bouwde naast Trassen's kapel op de Steendam een ruim herenhuis, waar de Franse Zusters van de Gedurige Aanbidding een toevluchtsoord vonden in 1903, uit Frankrijk gejaagd door de vervolgingswetten van Combes.

Na een langdurige en pijnlijke ziekte overleed Dr Haessebroucq te Izegem op 3 juli 1877.

Zijn collega Dr Emiel Van Witberghe schreef volgende franse verzen op zijn doodsbeeldeke :

O Jésus! appuyé sur ta parole sainte,
Le coeur humble et contrit, il supporte sans plainte
Les tortures d'un mal affreux.
Résigné sous ta main, il viola le calice.
Et t'offrit, o grand Dieu, sa vie en sacrifice.
Ouvre lui la porte des cieux!

LOUIS VAN BIERVLIET

Over deze Izegemse dokter, die enkele maanden praktijk hield te Izegem tussen 1827 en 1828, verscheen een bijdrage in "De Mandelbode" van 19 januari 1952.

EMIEL LAHOUSSE

Dr Lahousse, een geboren Izegemnaar, nam na het overlijden van Dr Haessebroucq dezes dokterskabinet over, doch na vijf jaar dokterspraktijk

verliet hij Izegem om een loopbaan van wetenschappelijk vorser en hoogleraar in te slaan. Over professor Dr Emiel Lahousse kan men een ruime bijdrage lezen in "De Mandelbode" van 12 september 1853. Aan hem volgde Dr Van Eecke op.

EMIEL VAN UITBERGHE

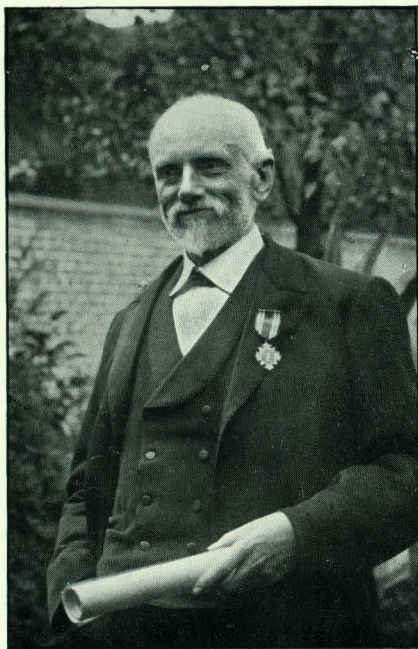
Te Izegem op 20 maart 1835 geboren. Hij behoorde tot een zeer aanzienlijke Izegemse familie, waarvan thans geen nakomelingen meer wonen te Izegem. Dr Van Uitberghe-Van Ooteghem begon zijn dokterspraktijk in 1861, die hij met grote toewijding gedurende bijna vijftig jaar heeft beoefend. In 1886 vierde Dr Van Uitberghe zijn zilveren ambtsjubileum, bij welke gelegenheid hij het burgerkruis van 1e klas ontving. Later benoemde de koning hem tot Ridder in de Leopoldsorde. Hij stierf in een hoge ouderdom te Kortrijk tijdens de eerste wereldoorlog op 17 juli 1915. Hij was lid van de Prov. Medicaie Commissie. Als liefhebber van poëzie publiceerde hij een klein bundeltje franse gedichten, in de trant van Lamartine, die getuigen van een grote vaardigheid in de franse taal. Het boekje draagt als titel : "Amour et Foi". Als ondertitel "Quelques pages de Poésie Religieuse". Het werkje is bijna onvindbaar geworden. Zijn dochter Juffrouw Irène Van Uitberghe werd religieuse bij de Dochters van Sint-Vincentius a Paulo, de beroemde Zustercongregatie door de Heilige gesticht en over gans de wereld verspreid. Om te eindigen citeren wij nog volgende geneesheren; die te Izegem hebben gewerkt :

Dr. HERREBAUT	omstreeks 1837;
Dr. VINDEVOGEL-BUSSCHOP	omstreeks 1870 en die in 1883 naar Brussel ging wonen;
Dr. BOCKAERT	die naar Izegem kwam in juli 1889 en verhuisde in 1891;
Dr. Désiré BUSSCHOP	(1807-1875) die gehuwd was met Sophie David (1810-1852);
Dr. QUAEGEBEUR	omstreeks 1832 en lid van Bosseniers.

AUGUST VERMEIRE

Een halve eeuw geleden was "Meester Vermeire" in Izegem een best bekende figuur, zowel bij jong als bij oud.

Hij werd geboren te Beernem op 24.5.1843 als zoon van Eugeen en Amelie Desmet.

Deze heer August Vermeire, die door zeer velen zonder meer "De Heilige Schoolmeester van Izegem" genoemd wordt, en die door zijn radicale houding gedurende de schoolstrijd van 1879-84 ons noopt hem een der grote figuren van onze stad te noemen.

Hijzelf zou wel tegen deze benaming "grote figuur" in opspraak zijn gekomen, want hij was geen carrière-man, geen man van het podium, geen politieker, belust op zelfverheffing of verwerven van aanzien.

Hij deed zijn werk uit christelijke overtuiging, uit plicht. Dat is het dan ook wat de mensen in hem zagen wanneer zij hem een heilige noemden, nl. die onverzettelijke plichtsgetrouwheid gepaard aan een grenzeloze naastenliefde. De arme kinderen van zijn school waren, de raad van E. H.

Joseph de Pélichy getrouw, het eerste voorwerp van zijn voortdurende bekommernis. Hij kon ongeteld weggeven, blij een ander te hebben geholpen, nooit of nimmer beogend in het oog te springen bij de anderen. Daarbij was hij een man van zeer strenge levenszeden. Zijn leven lang was hij trouwe beoefenaar van de geest die eens door Franciscus als redmiddel voor een verdorven tijd was aangepredikt geweest, die geest nl. van armoede en onthechting. Is het dan te verwonderen dat de paters Capucijnen in hem een zeer enthousiaste ijveraar en medestichter vonden van de "Broeders derde-Ordelingen"? Ook het welzijn der oudere jeugd lag hem dicht aan het hart, amper 7 jaar na zijn indiensttreding te Izegem wordt hij raadslid van de Jongelingen-congregatie, in 1883 wordt hij er assistent en in 1896 prefect.

Jarenlang heeft hij samen met E. H. Pieter Baes de schoolgaande jeugd gevormd naar geest en hart en ziel. Deze beide, bestuurder en schoolhoofd, kan men 's morgens rond 8 uur op ronde zien om de speelzieke

kinderen overal op de straten op te vangen en met vriendelijk gebaar naar de school te brengen.

Als beloning voor hun werk, werd aan beide verdienstelijke Izegemnaars in October 1906 het eremerck "Pro Ecclesia et Pontifice" gegeven.

Niet lange tijd daarna stierf Pieter Baes alsdan als diocesaan inspecteur der lagere scholen. August Vermeire hield het tot 4 juli 1918 op welke datum hij een zalige dood stierf in het oude-mannenhuus te Izegem.

Bij het vernemen van zijn dood zegde iedereen : "een heilige is gestorven".

Op de feestelijke dag van zijn vereremerking heeft hij een redevoering uitgesproken waarin hij zijn eigen loopbaan heeft geschetst. Wij laten er een deel uit volgen.

"Eerwaarde heren, mijne vrienden,

Ik heb het geluk en het genoeg gehad, hier te Izegem in het jaar 1862, als onderwijzer, door de overheid van de stad in de gemeentelijke school aanvaard te worden. 15 jaar lang heb ik daar zelf veel moeten leren; trouwens ik ondervond dat de jeugd van "Boos Izegem" geerne leert, en gedurig begeert vooruitgang te doen. Had ik niet aanhoudend zelf mijn best gedaan en mij op de hoogte trachten te houden, mijn leerlingen zouden mij zelf de lesse gespeld hebben.

De school van de heren Pollet had altijd een allerbeste naam. Inzake van schoolprijskampen, zijn de talrijke en mooie prijzen door deze school behaald, zeker in nog veel huizen in ere bewaard. Ik jeunde mij in deze school en de eerbied voor mijnheer Pollet dede niets dan groeien.

Het jaar '78 kwam en ik werd hoofdonderwijzer benoemd, maar 't jaar nadien wilden de geuzen hun klauwen leggen op al de kinderen van het land. Ik en de heren onderwijzers van de stadsschool wilden in zulk een aanslag niet meewerken. In oogstmaand van 1879 dienden wij samen ons ontslag in aan het bestier der stad. Ik trok op appartement in de Walstraat tot den eersten October, dag der inhuldiging van de nieuwe school...

Historische dag voor Izegem, wanneer de stad dreunde van een blij, nieuw en onsterfelijk vaderlands lied :

"Zij zullen haar niet hebben
de schone ziel van 't kind!
Zolang men in ons Vlaandren
één enklen Vlaming vind".

Die nieuwe school van het St. Jozefsgesticht werd heel en gans ten dienste gesteld door de edele familie, wiens aanhoudende werken voor 't goed van Izegem onberekenbaar zijn. De eerwaarde heer Baes werd er als bestuurder van aangesteld. Van de schoolraad mieken deel E. H. Pastoor Lonneville z. g., de weledele baron Alexander Gillès de Pélicy, heer Henri Paret, onze geëerde en geachte burgemeester, die beter dan wie weet wat de geuzen dan wilden... zij die reeds hier te Izegem de hand uitstaken om het klooster van Maria te roven. De zes andere leden waren : Heer Valère Van den Bogaerde, zaliger, de heren Gustaaf Rosseel, Leander Vercruysse, Eduard De Vos, Felix Neyrinck en Joannes Wittouck. De schoolpenning werd ingesteld en zelfs de arme mensen gaven hun penning met zielsroerende vreugde en liefde.

Ik dank O. L. Heer en mijn overheid dat ik, zolang het mijn gezondheid het enigszins toeliet, ook hebbe mogen werkzaam zijn in de school van het Sint Jozefsgesticht. Daar heb ik onzeglijke genoegens gemaakt, vooral onder het vaderlijk en aanmoedigend bestuur van E. H. Baes en dank aan de steun van de schoolraad en stedelijke overheid. Geen opofferingen voor het opbouwen en opsmukken der school werden gespaard. Er werden bij duizende franken beloningen en aanmoedigingen voor naarstigheid uitgedeeld in de prachtige jaarlijkse prijsuitdelingen.

Volk van Izegem, indien het mij afkomt en toegelaten is, ik wens u uit ganser harte geluk met uw school, de kostbaarste schat dien gij te Izegem bezit. Bewaar hem!

Nu dank ik eerst en vooral den Heiligen Vader den Paus die de aanvraag van Zijn Hoogwaardigheid de Aartsbisschop van Mechelen heeft verhoord en de beloning voor de talloze offers gedurende de schoolstrijd heeft ingewilligd. Dat daarvoor offers moesten gebracht worden, dat heb ik gaarne gedaan en ware het te herbeginnen, ik zou het opnieuw doen zonder in het minst te aarzelen.

Mocht ik U iets vragen het zou het volgende zijn : dit mijn ereteken, ter bewaring te mogen vestigen op het schoolvaandel der oudleerlingen van de vroegere stadsschool en het St. -Jozefsgesticht. Het is mijn vurigste wens dat er eens zo een schoolbond zou tot stand komen.

Ik dank in het bijzonder de vrienden van de school der heren Pollet met dokter Gits aan het hoofd, en deze van het Sint Jozefsgesticht die zich samen hebben verenigd om Mijnheer Baes uit zijn hoek en mijzelf uit mijn hoek te halen.

Ik dank Pater De Vos, mogelijk heeft zijn eerste school hier te Izegem de kiem helpen leggen in zijn Capucijnenhart, in dat hart dat nog gedurig laait en vlamt voor al wat edel en goed is."

Dat was de bekroning van een gans leven in dienst van zijn volk. Om zijn taak ten uiterste toe te kunnen vervullen was hij ongehuwd gebleven en bleef hij heel arm; te arm eigenlijk om als voornaam ingezetene van stad met vele hooggeplaatsten om te gaan. In hem vonden de armen een milde vader. De heer August Vermeire ging steeds net gekleed, maar het is gekend dat die klederen steeds de sporen van ouderdom droegen. Arm en verlaten, begraven schier in het oude mannenhuis, stierf hij in een zeer benarde en arme tijd. Wanneer de zegeroes ook over Izegem ging, en daarmede nieuwe tijden werden ingeluid, lag de man reeds maanden door velen vergeten, door anderen trouw in ere gehouden, op de akker des doods begraven. Zijn wilskracht en zelfvergeten optreden als schoolbestuurder te Izegem in de schoolstrijd 1879 heeft aan vele katholieken het voorbeeld gegeven om eveneens moedig de christelijke school te volgen. Samen met E. H. Joseph de Pélicy, E. H. Pieter Baes, heeft hij Izegem van een goddeloos onderwijs gered.

ACTUEELTJES

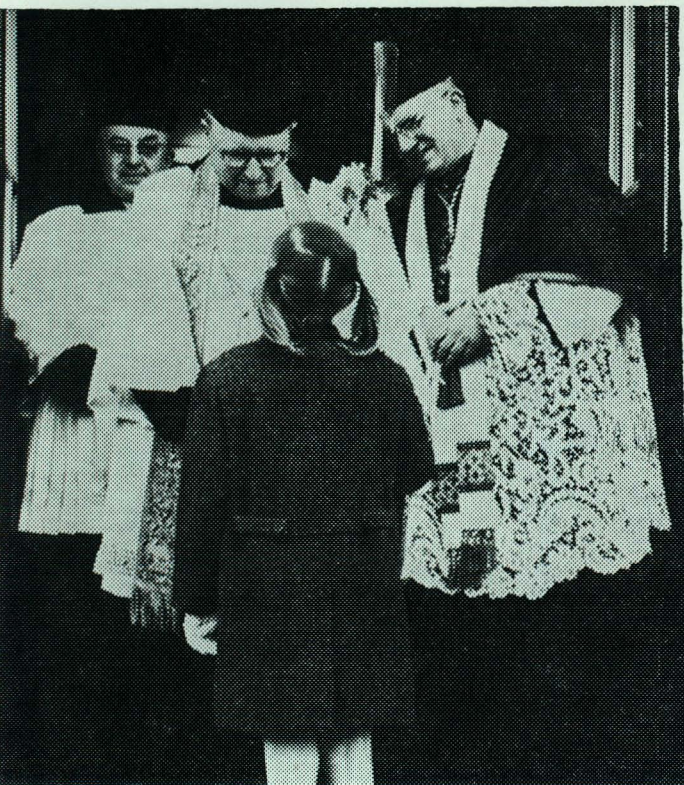
En weer ging DIE BOOSE een nieuw terrein verkennen : ditmaal koos ze van 21 tot 28 juli 1967 Bad Zwischenahn.

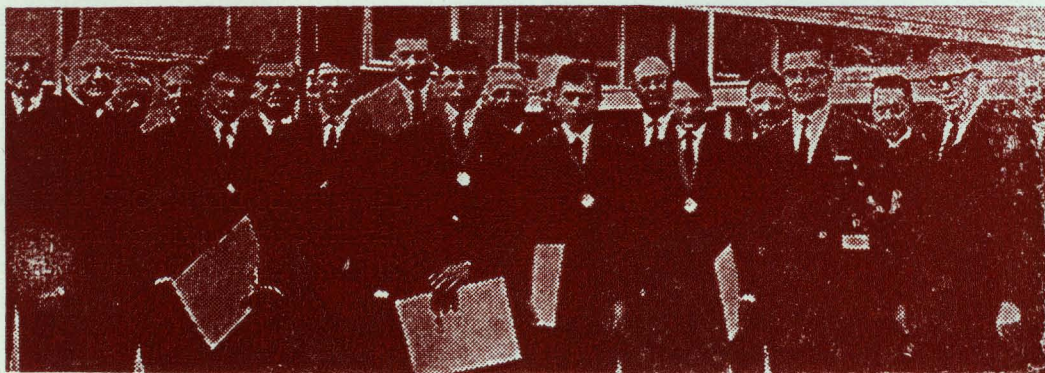
Links onder :

Aan Z.E.H. JAN CLAREBOUT, de nieuwe pastoor van het H. Hart, werden op zondag 19 februari 1967 plechtig de sleutels overhandigd.

Rechts onder :

De oudjes uit het Rustoord stelden hun werkjes tentoon. Het werd een echt succes op 5 augustus 1967.

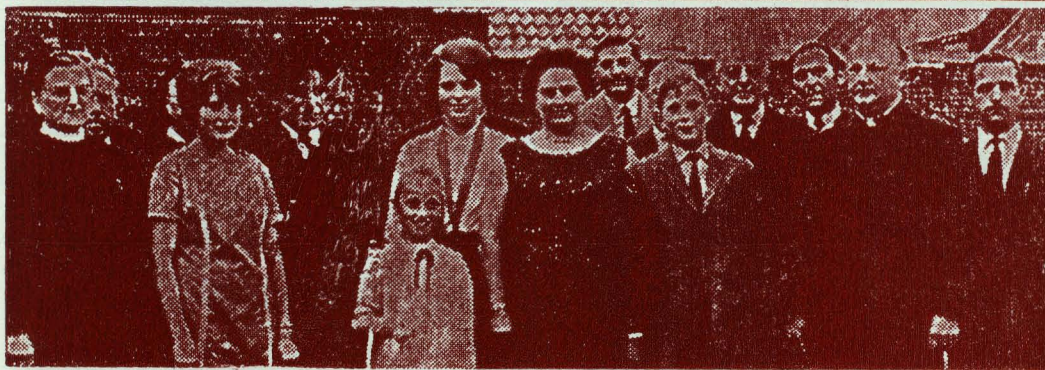
VRIJ TECHNISCH INSTITUUT

RAFAEL STRAGIER } 4^e Mech. A4
 NOËL VANHEE }
 MARC LEEUWERIK - 4^e Leder
 RIK VANCOILLIE - 4^e Mech. A3
 ERIK PLANCKAERT - 4^e Hout

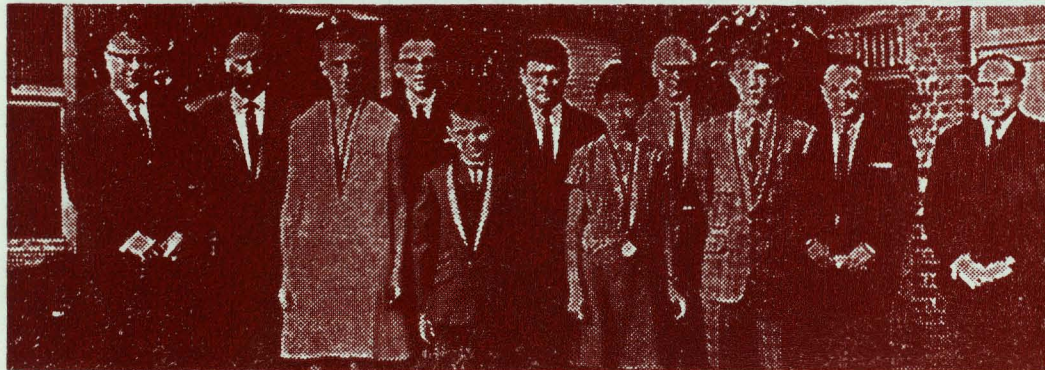
ST.-JOZEFSCOLLEGE

VANKEIRSBILCK JACQUES
 (Wetenschappelijke Afdeling)
 DE BACKER CARLOS
 (Economische Afdeling)
 WITDOUCK LAURENT
 (Oude Humaniora)
 waren de laureaten
 van de drie verschillende afdelingen.

LUTGARDISINSTITUUT

RITA VANDECAPELLE van Ardoois werd hier de allerbeste.

RIJKSONDERWIJS (R. M. S.)

PARMENTIER VIVIANE
 CRETON HUGO
 MAHAU INES
 VAN STICHEL HARRY
 kregen naast hun eindexamen het zo
 begeerde eremetaal.

GEMEENTESCHOOL

PATRICK LYBEER werd hier de laureaat.

194. Op 18 juni 1967 vierde de ST.-RAFAELSSCHOOL haar TIENJARIG BESTAAN. Van kleutersschool (nu 258 leerlingen) groeide ze open tot een volwaardige lagere school voor meisjes (voor eerste en tweede graad : nu 103 leerlingen). 't Werd een mooi ouderfeest. Ten Mandere wenst St.-Rafaelschool nog menig tienjarenjubileum.
195. 't Einde van het schooljaar 1966-67 gaf ons heel wat LAUREATEN :
<u>ST.-JOZEFSCOLLEGE</u>	Vankeirsbilck Jacques Izegem (Wetensch.)	
	De Backer Carlos Izegem (Economische)	
	Witdouck Laurent St. El. Wink. (Oude Hum.)	
<u>LUTGARDISINSTITUUT</u>	Rita Vandecapelle	Ardoeie
<u>VRIJ TECHNISCH</u>	Rafael Stragier	4e Mech. A4
<u>INSTITUUT</u>	Noël Vanhee	4e Mech. A4
	Marc Leeuwerik	4e Leder
	Rik Vancoillie	4e Mech. A3
	Erik Planckaert	4e Hout
<u>GEMEENTESCHOOL</u>	Patrick Lybeer	
<u>RIJKSMIDDELBARE</u>	Parmentier Viviane	
<u>SCHOOL</u>	Creton Hugo	
	Mahau Ines	
	Van Stichel Harry	
196. Op zondag 19 februari werd de 5de pastoor van de H. Hartparochie plechtig ingehuldigd door de parochianen. De nieuwe herder, Z.E.H. Jan CLAREBOUT, was voorheen pastoor te Bredene.
197. Einde juli reisden de STADSFANFAREN naar Westriding (Engeland) waar ze door het volk en de diverse stadsmagistraten van Yorkshire als het ware koninklijk werden ontvangen. De vriendschapsbanden werden steviger gesnoerd en de herinneringen flink aangedikt.
198. In het RUSTOORD hebben de oudjes weken gewerkt aan alles en nog wat. De produkten van die vele (knutsel)uren werden dan op 5 augustus in 't rustoord zelf ten toon gesteld.
199. "DIE BOOSE" trok weer eens uit op 21 tot 28 juli, om de naam van Izegem weer hoog te laten glanzen. Dit maal werd een nieuwe band gesmeed met Duitsland te Bad-Zwischen-Ahn.

200. Op zondag 13 augustus werd een ROZENTENTONSTELLING geopend in het Oud Gemeentehuis van Emelgem.
Naast de vele rozensoorten konden we zien hoe de roos voor tuin- en taferversiering kon dienen, hoe ze gebruikt werd om de Izegemse ambachten te illustreren en hoe ze verder de musici inspireerde.
Werkelijk een tentoonstelling vol geur en kleur.
- 201 Op 21 en 22 augustus stond de Koornmarkt vol met wagens, auto's en kooien en de Grote Markt werd één machtig circus van Toni Boltini die er op 22 augustus het Hongaarse Staatscircus presenteerde.
Het was een reuzetent met 7.000 zitplaatsen. Er werd één namiddag- en slechts één enkele avondvoorstelling gegeven.
Er waren zeer weinig plaatsen vrij. Voor circusproevers een extraatje.
De volgende morgen vonden we alleen nog papier en snoepresten op de beide markten en een laatste man van 't grote circus om... op te ruimen.
202. Op donderdag 24 augustus verklaarde burgemeester A. Bourgeois de SERVAESTENTONSTELLING voor geopend, dat in tegenwoordigheid van vele familieleden van de grote meester en van vele geestelijke en wereldlijke vooraanstaanden.
Het werd een openbaring. In zaal 1 vonden ze de portretten van Servaes zelf en zijn familie naast die van boeren en monniken.
In zaal 2 preikten de vele bijeengebrachte landschappen en een Marialeven dat voor 't eerst in zijn geheel was samengebracht.
In zaal 3, en dan nog in een aangepaste sfeer, de wonderschone kruisweg van 1919. Er kwamen van 25 augustus tot 11 september 7.260 bezoekers.
203. Bij de opening van de Servaestentoonstelling kwamen onze Izegemse TOWNHOSTESSEN voor 't eerst in donkerblauw uniform te voorschijn.
Vier juffers zullen in 't vervolg stijlvol figureren bij alle recepties ten stadhuize, om daar met de nodige frisheid en eenvoud de genodigden te dienen.
204. E.H. De Brabandere gaat Izegem verlaten en zijn H. Hartparochie in 't bijzonder om naar San Salvador af te reizen en daar de zielzorg waar te nemen. Om dit beter mogelijk te maken, werd er op 27 augustus een FANCY-FAIR gehouden in de H. Hartschool.
Behouden vaart en heilvol apostolaat.
205. Amsterdams velodroom zat op 29 augustus 1967 nokvol om de laatste reeksen SNELHEID te volgen voor de wereldkampioenschappen beroepsrenners 1967. Bij de laatste proef won onze stadsgenoot PATRICK SERCU en veroverde daarmee zijn 14de wereldtitel.
Zeer hartelijk gefeliciteerd!

NOG OVER NOTARIS FR. J. BLIECK

In verband met de in ons vorig nummer verschenen bijdrage over Notaris Fr. J. Blicck ontvingen wij onderstaande aanvullingen en terechtwijzingen, die wij dankbaar laten verschijnen.

Van de hand van de Heer J. DELBAERE uit Rumbeke, zijn de volgende gegevens :

"In het laatste nummer van Ten Mandere (nr 17 jg. 1967 bl. 28) las ik met belangstelling het artikel over Fr. JOS. BLIECK. Ook te Rumbeke is hij geen onbekende.

"Op 29 april 1855 werd hij een der eerste ereleden die toetraden tot de pasgestichte Letter- en Toneelgilde "De Verenigde Vrienden", in september 1853 opgericht door zijn jonge vriend A.A. Angillis, die in 1862 notaris werd te Rumbeke.

"Het is op verzoek van A.A. Angillis, dat Fr. Jos. Blicck de geschiedenis der Droogaers van Wervick geschreven heeft, die voor 't eerst in druk verschenen is in 't eerste deel der "Rumbeeksche Avondstunden", uitgegeven in 1856, bl. 50 tot 80.

"In een bijvoegsel op de geschiedenis dezer rhetorikagilde, verschenen in 1858 in het tweede deel der "Rumbeeksche Avondstunden", bl. 178 zegt Blicck zelf : "Deze geschiedenis met haest opgesteld om te kunnen voldoen aan het verzoek van mijnen jongen vriend Angillis, vragende iets voor zijne verzameling, was gedrukt toen ik het oud handschrift van Cornelis Everaert in handen kreeg."

"Toen Blicck als erelid toetrad tot de maatschappij der Verenigde Vrienden van Rumbeke, schonk hij haar het tweede deel zijner "Mengelpoezy".

"In Augustus 1858, de Ver. Vrienden" het nut inziende hetwelk prijskampen in de moedertaal geopend, aen den vooruitgang der nederduitsche taal kunnen brengen", richtten een prijskamp in met deze enige vraag : "Noodzakelijkheid van aen den opstel in de moedertaal het grootste belang te hechten". Werden aangesteld als leden van de jury : Notaris Blicck van Izegem, Rens van Gent en Renier van Deerlijk. - De prijswinnaar was August Rutten, onderwijzer te Goidsenhoven bij Tienen; hij kreeg een zilveren vergulde medalie kostende 26,50 goudfranks.

"In uw artikel bl. 34 zegt gij dat Blicck gestorven is in 1830; dat is natuurlijk een drukfout, 't moet zijn in 1880."

Notaris WILLEM DONCK uit Izegem liet ons de volgende terechtwijzingen
geworden :

"Mter Blicck was notaris van 1842 tot 1857 (niet 1862)

"Mter Blicck volgde niet op aan Mter Ghellinck maar wel aan notaris
Pierre-Antoine Coucke, die zijn ambt alhier heeft uitgeoefend van
1809 tot 1841.

"Mter Blicck werd opgevolgd door notaris Hendrik De Muelenaere,
en niet Demeulenaere.

"Mijn beweringen zijn gestaafd op de lijst van de notarissen, van
wiens minuten ik de bewaarder ben...".

Aan de heren DELBAERE en DONCK zeggen wij oprecht dank voor hun
medewerking.

INVENTARIS 1

OVER IZEGEM EN ZIJN VERLEDEN GEPUT UIT PLAATSELIJKE WEEKBLADEN

Bij het opmaken van deze inventaris, wil ik niet nalaten een woord van dank te brengen aan de drukkerij De Busschere-Bonte, Roeselarestraat, voor de welwillendheid die ik daar bij mijn opzoekingen heb mogen ondervinden. De inventaris brengt enkel een overzicht van de geschreven artikels in verband met bepaalde gebeurtenissen. Feiten als dusdanig in het jaar voorgevallen komen er slechts sporadisch in voor. Dat deze opzoekingen hiaten zullen vertonen is onvermijdelijk, maar het biedt toch een overzicht en kan hopelijk voor sommigen een stimulans en houvast betekenen voor verdere opzoekingen.

A. M.

OVERZICHT INVENTARIS "IZEGEMS VERLEDEN IN IZEGEMSE WEEKBLADEN"

I. Kerkelijk leven.

1. St. Tillokerk en verering
  - kerk
  - St. Tillo en verering
  - Beiaard : klokken en wekker
  - Processies en ommegangen in 't algemeen.
2. H. Hart en H. Hartparochie
3. Capucijnenkerk - Missionarissen - Zendelingen
4. Emelgem : St. -Pietersparochie
5. Mariale verering : kapellen en oude gebruiken
6. Bijvoegsel bij kerk en kerkelijk leven.

II. Burgerlijk leven.

1. Bestuur stad
2. Scholen :
  - College
  - H. Hartschool
  - Vrije Vakschool
  - Ave Maria
3. Het kerkhof
4. Instellingen.

III. Izegemse figuren.

IV. De Stad en zijn omgeving.

1. Situering : - Toponomie
                   - Wegen en verkeer
                   - Woningen, gebouwen en plaatsen (Molens)
2. Economie : - Nijverheid : Schoennijverheid
                                   Borstelnijverheid
                                   Lijnwaadhandel
                                   - Ambachten - Beroepen - Kleinhandel
3. Diensten
4. Plagen en ziekten over onze stad.

V. Vermakelijkheden

1. De kermis
2. Muziek- en koormaatschappijen
3. Toneel- en letterkundige gezelschappen
4. Patroonheiligen : Verering en gilden
5. Sport en spel in vroeger dagen en nu.

VI. Merkwaardige gebeurtenissen te Izegem.

VII. Algemene optekeningen en artikels i. v. m. Heemkunde.

VIII. Geschiedkundige artikels over Izegem : kronologisch gerangschikt.

Geraadpleegde weekbladen :

- De Gazette van Iseghem vanaf 1895-1914
- Boos Iseghem (1912-1914)
- De Iseghemnaar (1920-1923)
- De Mandelbode (1923-1940; 1944-1961)
- Het Iseghemse Volk.

INVENTARIS VAN "IZEGEMS VERLEDEN" IN IZEGEMSE WEEKBLADEN.

I. Kerkelijk Leven.

1. St. Tillo : Kerk en verering.

Kerk

Mandelbode :

- 23.06.1951 nr 25 blz 1 : E.H. De Bruyne, Pastoor van d'armoe
 en bouwer van de "Grote Kerke"
- 26.01.1952 nr 4 blz 1 : Foto oude kerk van Izegem
- 22.03.1952 nr 12 blz 1 : De oude kerk
- 29.03.1952 nr 13 blz 1 : Hoe oud was de oude kerk
- 05.04.1952 nr 14 blz 1 : Vier eeuwen lang (Oude kerk)

- 12.04.1952 nr 15 blz 1 : Rond een oude oorkonde (1468)
oude kerk + foto oorkonde
blz 2 : Vertaling oorkonde
- 19.04.1952 nr 16 blz 1 : Van mijnheere Sente Loonis (kerk)
- 26.04.1952 nr 17 blz 1 : Omme de senten ... (Inkomen
St.Hiloniuskerk : 16e eeuw)
- 07.06.1952 nr 23 blz 1 : De reste van heurlieder keercke
- 14.06.1952 nr 24 blz 1 : Jan Persyn : aannemer kerk 1604
Herstellingen
- 21.06.1952 nr 25 blz 1 : Een bezoek aan Izegem kerk rond 1620
- 28.06.1952 nr 26 blz 1 : vervolg
- 12.07.1952 nr 28 blz 1 : vervolg
- 19.07.1952 nr 29 blz 1 : De kerk van Izegem per 25 jaar
- 02.08.1952 nr 31 blz 1 : idem
- 09.08.1952 nr 32 blz 1 : idem
- 23.08.1952 nr 34 blz 1 : idem
- 20.09.1952 nr 38 blz 1 : idem (1710-1735)
- 27.09.1952 nr 39 blz 4 : idem
- 04.10.1952 nr 40 blz 1 : idem
- 18.10.1952 nr 42 blz 1 : idem
- 01.11.1952 nr 44 blz 1 : idem
- 15.11.1952 nr 46 blz 1 : idem
- 24.12.1952 nr 52 blz 1 : De oude kerk op prent en doek + 2 foto's
- 27.06.1953 nr 26 blz 10: De nieuwe kerk van St Hilonius (J.G.)
- 12.09.1953 nr 37 blz 10: idem
- 24.04.1954 nr 17 blz 12: De hondenzwepers in St.Hiloniuskerk
- 11.09.1954 nr 37 blz4-5: Eeuwfeest St. Tillokerk
9-12: Lijst Priesters vanaf 1855
- 03.09.1955 nr 36 blz 1 : Bij een eeuwfeest van de kerkwijding
van St. Hilonius
- 17.09.1955 nr 38 blz 4 : Wijding van St. Tillokerk te Heiningen
(Duitsland)

St. Tillo en verering

- Gazette van Izegem :
- 07.01.1911 nr 2 blz 1-2: Over Sint Tillo
- De Mandelbode :
- 08.01.1927 nr 2 blz 1 : Van Sint Hilonius
- 09.01.1937 nr 2 blz 1 : Van Sint Hilonius
- 06.01.1940 nr 1 : Sint Tillo, Patroon van Izegem
- 06.01.1945 nr 1 : idem
- 05.01.1946 nr 1 : idem
- 12.01.1946 nr 2 : idem
- 19.05.1951 nr 20 blz 2 : De rijve van Sint-Hilonius
- 29.12.1951 nr 52 blz 1 : Over Sint Tillo
- 05.01.1952 nr 1 blz 1 : Guido Gezelle over Sint Tillo G.G.
- 16.02.1952 nr 7 blz 1 : De Kerstening
- 23.02.1952 nr 8 blz 1 : idem
- 08.03.1952 nr 10 blz 1 : De kerktienden

- 01.11.1952 nr 44 blz 1 : Rondgang door Vlaanderen met het
Sint Elooïsch Reliekschrijn
- 03.01.1953 nr 1 blz 8 : Sint Tillo of 1350 jaar Christendom
te Izegem
- 02.01.1954 nr 1 blz 10 : De wonderolie van St. Tillo
- 01.01.1955 nr 1 blz 12 : Tillo, de Saks
- 31.12.1955 nr 53 blz 3 : De relieken van St. Tillo (A. Berk)
- 07.01.1955 nr 1 blz 12 : idem
- 14.01.1955 nr 2 blz 12 : idem
- 21.01.1955 nr 3 blz 4 : idem
- 28.01.1955 nr 4 blz 12 : De verering van St. Tillo
- 04.02.1955 nr 5 blz 12 : idem
- 07.04.1955 nr 14 blz 11 : idem
- 14.04.1955 nr 15 blz 11 : Levensschets van St. Tillo
- 21.04.1955 nr 16 blz 11 : Levensschets van St. Tillo
- 28.04.1955 nr 17 blz 11 : idem
- 04.01.1958 nr 1 blz 11 : St. Tillo verering te Izegem (16e E)
(J.G.)
- 11.01.1958 nr 2 blz 5 : idem
- 08.01.1960 nr 2 blz 14 : Rond St. Tillofeest : de reliek van
St. Tillo in haar huidige vorm
- 15.01.1960 nr 3 blz 14 : St. Tillo in de kunst A. Berk
- 22.01.1960 nr 4 blz 14 : idem
- 29.01.1960 nr 5 blz 14 : idem
- 05.02.1960 nr 6 blz 14 : idem
- 12.02.1960 nr 7 blz 14 : idem
- 19.02.1960 nr 8 blz 14 : idem
- 26.02.1960 nr 9 blz 14 : idem

Beiaard : Klokken-wekker

- De Iseghemnaar :
- 20.03.1920 blz 3 : De klokken van Izegem
- De Mandelbode :
- 12.07.1924 nr 28 blz 1 : Beiaard of uurwekker van St. Hiloniuskerk
- 18.10.1924 nr 42 blz 1 : Beiaardfeesten te Izegem
- 10.04.1926 nr 15 blz 1 : De wekkermuziek van onze toren
- 29.05.1926 nr 22 blz 1 : Het nieuw orgel van St. -Hiloniuskerk
- 21.05.1927 nr 21 blz 2 : Onze torenmuziek (verklaring wekkerspel)
- 24.06.1939 nr 29 blz 2 : De wekker van onze toren
- 31.05.1947 nr 22 blz 1-4 : De beiaard in vaders tijd
- 13.02.1959 nr 7 blz 16 : Oude Kerkhorloge
- 31.07.1959 nr 31 blz 16 : Het oude kerkorgel

Processies en ommegangen in 't algemeen

- De Mandelbode :
- 02.08.1947 nr 31 blz 4 : Processie of ommegang
- 18.08.1947 nr 33 blz 3 : idem
- 23.08.1947 nr 34 blz 4 : idem
- 11.08.1951 nr 32 blz 1 : Peeromwegang

14.07.1951 nr 28 blz 2 : Het leven van Pater Devos
 28.07.1951 nr 30 blz 2 : idem
 04.08.1951 nr 31 blz 2 : idem
 11.08.1951 nr 32 blz 1 : idem
 18.08.1951 nr 33 blz 1 : idem
 25.08.1951 nr 34 blz 1 : idem
 01.09.1951 nr 35 blz 1 : idem
 08.09.1951 nr 36 blz 1 : idem
 15.09.1951 nr 37 blz 1 : idem
 22.09.1951 nr 38 blz 1 : idem
 29.09.1951 nr 39 blz 1 : idem
 06.10.1951 nr 40 blz 2 : idem
 22.09.1951 nr 38 blz 1 : De Paterskerk
 13.10.1951 nr 41 blz 1 : Het Leven van Zuster Berlamont (J.G.)
 20.10.1951 nr 42 blz 1 : idem
 27.10.1951 nr 43 blz 1 : idem
 03.11.1951 nr 44 blz 1 : idem
 10.11.1951 nr 45 blz 1 : idem
 17.11.1951 nr 46 blz 1 : idem
 24.11.1951 nr 47 blz 1 : idem
 20.09.1952 nr 38 blz 1 : E. P. Florent Claeys (J.G.)
 04.10.1952 nr 40 blz 1 : idem
 11.10.1952 nr 41 blz 1 : idem
 18.10.1952 nr 42 blz 1 : idem
 25.10.1952 nr 43 blz 1 : idem
 01.11.1952 nr 44 blz 1 : idem
 08.11.1952 nr 45 blz 1 : idem
 15.11.1952 nr 46 blz 1 : idem
 22.11.1952 nr 47 blz 1 : idem
 20.12.1952 nr 48 blz 1 : idem
 24.01.1953 nr 4 blz 9 : idem
 07.02.1953 nr 6 blz 12 : idem
 21.02.1953 nr 8 blz 8 : idem
 28.02.1953 nr 9 blz 8 : idem
 07.03.1953 nr 10 blz 9 : idem
 04.04.1953 nr 14 blz 9 : idem
 11.04.1953 nr 15 blz 11 : idem
 18.04.1953 nr 16 blz 11 : idem
 25.04.1953 nr 17 blz 11 : idem
 02.05.1953 nr 18 blz 11 : idem
 09.05.1953 nr 19 blz 11 : idem
 16.05.1953 nr 20 blz 11 : idem
 23.05.1953 nr 21 blz 11 : idem
 30.05.1953 nr 22 blz 11 : idem
 06.06.1953 nr 23 blz 11 : idem
 13.06.1953 nr 24 blz 11 : idem
 20.06.1953 nr 25 blz 10 : idem
 27.06.1953 nr 26 blz 11 : idem
 18.10.1952 nr 42 blz 1 : tit. 5 : Eregalerij Izegemse
 Missionarissen + alle foto's.

21.06.1952 nr 25 blz 1 : Kachtem ommegang
 02.08.1952 nr 31 blz 1 : Emelgem ommegang
 20.06.1953 nr 25 blz 11 : Kachtem ommegang
 25.07.1953 nr 30 blz 8 : De ommegang op de Bosmolens
 15.08.1953 nr 33 blz 8 : Emelgem ommegang (P.D.)
 07.08.1954 nr 33 blz 12 : idem
 23.06.1956 nr 25 blz 8 : Kachtem ommegang : vroeger en nu
 (Jules Verhelle)
 11.08.1961 nr 32 blz 4 : De Processie (A.D.J.)
 25.08.1961 nr 33 blz 4 : idem.

2. H. Hart en H. Hartparochie

Mandelbode :

02.02.1957 nr 5 blz 13 : Bij een vijftigjarig jubelfeest
 H. Hartkerk
 16.02.1957 nr 7 blz 13 : Jubeleum H. Hartparochie Izegem
 23.02.1957 nr 9 blz 13 : 50 jaar : H. Hartparochie Izegem
 02.03.1957 nr 10 blz 13 : Bij een jubeleum 50 jaar H. Hart
 09.03.1957 nr 11 blz 13 : idem
 16.03.1957 nr 12 blz 13 : idem
 21.09.1957 nr 38 blz 13 : idem

3. Capucijnenkerk - Missionarissen - Zendingen

Mandelbode :

26.09.1925 nr 39 blz 2 : Onze Iseghemse zendingen
 10.10.1925 nr 41 blz 2 : idem
 17.10.1925 nr 42 blz 2 : idem
 28.11.1925 nr 48 blz 2 : idem
 05.12.1925 nr 49 blz 2 : idem
 12.12.1925 nr 50 blz 2 : idem
 02.01.1926 nr 1 blz 2 : idem
 15.01.1938 nr 3 blz 2 : Onze Izegemse missionarissen
 22.01.1938 nr 4 blz 2 : idem
 29.01.1938 nr 5 blz 2 : idem
 12.07.1947 nr 28 blz 1 : Izegemse bisschoppen
 27.09.1947 nr 39 blz 1 : Wie is Mgr Buyse?
 16.09.1950 nr 37 blz 1 : 50 jarig verblijf capucienen
 23.09.1950 nr 38 blz 1 : idem
 05.05.1951 nr 18 blz 2 : Het leven van Pater Devos (J.G.)
 12.05.1951 nr 19 blz 1 : idem
 19.05.1951 nr 20 blz 1 : idem
 26.05.1951 nr 21 blz 1 : idem
 02.06.1951 nr 22 blz 1 : idem
 09.06.1951 nr 23 blz 2 : idem
 16.06.1951 nr 24 blz 2 : idem
 23.06.1951 nr 25 blz 2 : idem
 30.06.1951 nr 26 blz 2 : Het leven van Pater Devos

- 26.09.1953 nr 39 blz 10 : De Abdis M.J. Dierick
 10.10.1953 nr 41 blz 10 : Abt Albericus Verhelle (St. Sixtus)
 18.01.1957 nr 3 blz 12 : Brigitta De Meester : een Izegemse
 Heilige (1731-1785)
 14.08.1959 nr 33 blz 16 : De Heremiet Du Quennoy

4. Emelgem : Parochie St. -Pieter

"De Iseghemnaar"

- 02.07.1921 nr 27 blz 2 : De Pastoors van Emelgem
 09.07.1921 nr 28 blz 2 : idem

5. Mariale Verering : Kapellen en oude gebruiken.

"De Iseghemnaar"

- 22.09.1923 nr 38 blz 1 : Het blauw kapelleke
 29.09.1923 nr 39 blz 1 : idem
 13.10.1923 nr 41 blz 2 : De wijding ervan

"De Mandelbode"

- 15.11.1930 nr 46 blz 2 : Bosmolens : Huldebetoging aan het kruis.
 02.01.1932 nr 1 blz 1 : Kruis- en Kruiskapelletje te Izegem
 (de genezingen)
 28.01.1932 nr 4 blz 2 : idem (over 50 jaar)
 17.04.1937 nr 16 blz 2 : De Kruiskapel
 10.12.1949 nr 50 blz 1 : Izegem in Roeselare (Kapelrij van
 O.L.Vr. en 't Hof van Iseghem)
 03.06.1950 nr 22 blz 1 : Foto beeld O.L.Vr. van Scherpenheuvel
 vereerd in de kapel van de zusters van liefde.
 05.05.1952 nr 14 blz 1 : Oude Paasgebruiken in Izegem
 24.05.1952 nr 21 blz 1 : De kapel van het Hospitaal (100 jaar)
 31.01.1952 nr 22 blz 1 : idem
 26.12.1953 nr 52 blz 10 : De kapel van "Ave Maria"
 31.01.1954 nr 5 blz 12 : Mariale Heiligdommen : Congregatiekapel
 03.04.1954 nr 14 blz 8 : idem : kruiskapel + devotie
 + foto oude kruiskapel
 10.04.1954 nr 15 blz 12 : idem : kruiskapel
 17.04.1954 nr 16 blz 12 : idem : lourdeskapel
 08.05.1954 nr 19 blz 12 : Een groot Mariavereerder : Joost Bouckaert
 22.05.1954 nr 21 blz 12 : Mariale Heiligdommen : De drie onze
 vrouwtjes van Scherpenheuvel
 29.05.1954 nr 22 blz 12 : idem
 14.08.1954 nr 33 blz 12 : Het blauw kapelletje
 Het Schardouwkapelletje
 28.08.1954 nr 35 blz 11 : De Lourdesgrot
 09.10.1954 nr 41 blz 12 : De Straatkapelletjes
 09.11.1957 nr 45 blz 13 : Doodsantjes
 16.11.1957 nr 46 blz 13 : idem
 23.11.1957 nr 47 blz 13 : idem

08.02.1958 nr 5 blz 4 : O. L. Vr. van Lourdes
17.07.1959 nr 29 blz 13 : Foto Kapel Ave Maria

6. Bijvoegsel bij kerk en Kerkelijk Leven

10.10.1953 nr 41 blz 4 : Izegems eerste missie in 1838 (J.G.)
21.12.1957 nr 51 blz 13 : Izegem op de guldenbergabdij
22.02.1958 nr 7 blz 4 : Protestanten te Izegem (P.D.)
29.05.1959 nr 22 blz 16 : Om een 2e kapelaan (Franse tijd)

